

ב"ה

ואביטה

שיעורי תורה והתועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

התועדות ח' ניסן | עמ' ב
בר מצוה יוסף יצחק שי' איטח

פרצוף אברהם אבינו | עמ' כה
שיעור חדש ניסן באנגלית

שנת הדרור | עמ' לט
יום הולדת אלכסנדר-אהרן שי' לוין

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	ב	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ת	ך

יוצא לאור לקראת שבת
פרשת צו-שבת הגדול תשע"ז

לא מוגה

פסח כשר ושמח לכל עם ישראל!

לקבלת השיעורים: itiel@pnimi.org

לקבלת סרטוני הוואצאפ: 0507951105

אור ל-ח' ניסן ע"ז - כפ"ח התוועדות ח' ניסן

בר מצוה יוסף יצחק שי' איטח

א. יב ימי הנשיאים | ב. גורעין ומוסיפין ודורשין" כש"פסיק טעמא בגווייהו" | ג. "זה קרבן"

כשאומרים את הנשיאים כתוב שכל אחד, גם כהן וגם לוי, אומר כל נשיא ואומר את ה"יהי רצון" בסוף ש"באם אני עבדך משבט פלוני וכו'". כלומר, ביום הראשון כל אחד אומר שאולי הוא משבט יהודה, וביום השני משבט יששכר וביום השלישי משבט זבולון וכך הלאה. כששאלו את הרביים שכהנים הרי יודעים את היחוס שלהם, כהן הוא לא מיהודה, הם אמרו שגם כהן אומר את ה"יהי רצון" וזה נוגע לסוד העיבור. כלומר, אף שאתה כהן באמת וכאשר יבנה המקדש תעבוד בו ככהן, מצד העיבור יתכן כהן שיש בתוכו נשמה של יהודה.

היחוס הוא מצד הגוף. כמו שגם לגבי משיח, מצד הגוף הוא צאצא של דוד המלך, משיח בן דוד, אבל מצד הנשמה הוא משה רבינו, משבט לוי, שבט אחר ונשמה אחרת, "הוא גואל ראשון והוא גואל ראשון". כך יהודי צריך להרגיש דווקא בימים אלה שמצד הגוף יתכן שאני מיוחס כך וכך, אבל מצד הנשמה, לא רק שאני יכול להיות מישוהו אחר, אלא בקריאת יב הנשיאים אני כולם. ביום הראשון אני יהודה – באמת מתעבר בי ביום הראשון ניצוץ של נחשון בן עמינדב נשיא שבט יהודה. ביום השני מתעבר בי ניצוץ של נשמת נתנאל בן צוער נשיא שבט יששכר, וכך הלאה. כלומר, יש משהו מיוחד בזמן הזה של התכללות עצומה, "יחד שבטי ישראל", והוא תנאי לגאולה העתידה, "בניסן עתידין להגאל" כנ"ל.

א. יב ימי הנשיאים

נגנו ניגון בית הסהר, "כוס ישועות".
לחיים לחיים, מזל טוב.

עיבור כל השבטים בכל אחד בקריאת

הנשיאים

אנחנו עכשיו בתחלת ימי ניסן, ש"בניסן נגאלו אבותינו ממצרים ובניסן עתידין להגאל", וקוראים כל יום את ה'נשיא' של היום. יש יב נשיאים, וכשם שהנשיאים אז הקריבו את קרבנם לחנוכת המזבח כך אנו מזכירים אותם כל שנה, "נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום".^א כנראה שזה משהו מאד כללי, שייך לכל אחד ואחד בכל שנה ושנה (בבחינת "נוזכרים ונעשים" מחדש ממש, בחדש ניסן, חדש ההתחדשות בעצם, כמ"ש "החדש הזה לכם ראש חדשים וגו'").

^א אין עוד "אחד ליום" בתנ"ך. "אחד" פעמים "ליום" (אלהים) = "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד" ! ר"ת "אחד ליום" – אל, אל אחד. והוא רומז לאברהם אבינו, "אחד היה אברהם" – ויקרא שם בשם הוי' אל עולם" (האל והעולם הכל אחד. הערך הממוצע של ה תבות "שם בשם הוי' אל עולם" = "אל עולם").

חלוקת יב הנשיאים ל-ז (שלמות הטבע) ו-ה

(שמעל הטבע)

היום יוסף יצחק שלנו, הבר מצוה, הוא בן שלש עשרה, מקבל דעת. הוא נעשה בר דעת ועם הדעת הוא מקבל חיוב לקיים את כל מצוות התורה "בשמחה ובטוב לבב מרב כל", "עבדו את הוי' בשמחה". שוב, היות שיום ההולדת שלו הוא היום, ז' ניסן, בפרט הוא שייך לשבט אפרים, לאלישמע בן עמיהוד² נשיא שבט אפרים. כעת ההתוועדות היא כבר ב-ח', האח – האח הגדול – של אפרים, מנשה, שהנשיא שלו הוא גמליאל בן פדהצור³. **מנשה** אותיות **שמנה** (הכי מכוון ליום שלו בנשיאים).

בשביעי יש מעלה של "כל השביעין חביבין" ובשמיני יש מעלה ששמונה הוא למעלה מהטבע. שבע הוא שלמות הטבע, כמו יום השבת, ושמונה הוא למעלה מהטבע, נס, בחינת שמיני למילה ("עד שתעבור עליו שבת אחת"), דהיינו שינוי הטבע (של גוף היהודי)

² אלישמע בן עמיהוד = אברהם יצחק יעקב, כללות שלשת האבות (ובפרט, על פי מדת "גורעין ומוסיפין ודורשין" [שנאריך להסבירה בהמשך], סוד הנסירה: אלישמע = אברם יצחק ועל ידי שנגרע את ה-ת, אות המלכות [ראה לקמן], מעמיהוד ונוסיף אותה לאלישמע יעלה אברהם יצחק והשאר יעלה יעקב, ודוק), כנגד חג"ת. וביחד עם אפרים = 969, הארבעון של טוב שעולה בגימטריא "טוב הוי' לכל ורחמיו על כל מעשיו"! אלי-שמע היינו יחס של א:י, עמי-הוד היינו יחס של ח:א (עמי = משולש הוד, ועוד – עמי = הוד בהקאת אותיות), ודוק.

³ גמליאל בן פדהצור נשיא שבט מנשה = 1618, מספר חתך הזהב, תכלית החן והיפי בעולם שה' ברא לכבודו. אלישמע בן עמיהוד יחד עם גמליאל בן פדהצור = 1189 = 29 פעמים 41, מספר מאד חשוב בחכמת החשבון בהיות 1189 ברבוע שוה 1681 (41 ברבוע) כמשולש.

יב ימי ראית הנולד ב-יב החדשים הבאים

כתוב שבכל יום בימים האלה כלול כל מה שיהיה בחדש המקביל לו במשך השנה. הרי השנה היהודית מתחילה מניסן, "החדש הזה לכם ראש חדשים". ביום הראשון של חדש ניסן כלול כל החדש, הוא הראש של החדש, אבל ב-ב' ניסן כלול כל חדש אייר, ב-ג' ניסן כל חדש סיון וכו'. לכן היו צדיקים גדולים שראו בימים אלה מה שעתיד להיות באותה שנה. מספרים זאת במיוחד על החוזה מלובלין, שבכל יום מהימים האלה ראה בדיוק מה עתיד לקרות בחדש המקביל בשנה הבאה שמתחילה מניסן. בשנה האחרונה, ב-ה' ניסן שכנגד חדש אב, הוא ראה את ההסתלקות של עצמו שהיתה בתשעה באב.

כתוב שהחוזה מהלובלין קבל את העינים שלו לראות מהרבי ר' אלימלך, שחלק את החושים הפנימיים שלו לארבעת התלמידים המובהקים שלו – את העינים הוא נתן לחוזה. זה רק כדי לייחס את החוש הזה לבעל נעם אלימלך שכתוב שהוא 'בעל שם טוב קטן', הוא קבל זאת מהמגיד והמגיד מהבעל שם טוב. חוש חסידי מובהק, לראות בימים האלה כל מה שיתרחש בשנה הבאה.

ב-יב הימים האחרונים של אלול (בגימטריא **בינה**, עבודת התשובה כמ"ש "ולבבו יבין ושב ורפא לו") עושים תשובה על כל השנה הקודמת, השנה שמתחילה מתשרי, אבל ב-יב הימים האלה כבר רואים את העתיד, אלה ימי חכמה, על החכם כתוב "איזהו חכם? הרואה את הנולד". אלה ימים של ראית הנולד, מכח זה ש"יחד שבטי ישראל" – שלכל יהודי יש את כל השרשים של כל השבטים דבר יום ביומו.

”זה קרבן...” – התכללות הנשיאים ושיא

הקרבנות

איך יודעים שסוד הנשיאים בתקופה הזאת הוא בסוד המלה **זה**? רואים זאת כאשר קוראים את הנשיא כל בקר. יש **יב** פרשיות, התורה כאילו חוזרת על עצמה **יב** פעמים עם אותם קרבנות, כל הפרטים אותו הדבר – בפנימיות הם משהו אחר לגמרי, כך במדרשים על הנשיאים, אבל כשקוראים בתורה ממש אותו הדבר – וכולם נגמרים ”זה קרבן פלוני בן פלוני”, ”זה קרבן נחשון בן עמינדב”, ”זה קרבן נתנאל בן צוער” עד הסוף, אחירע בן עינן נשיא שבט נפתלי, ”זה קרבן” (בטעמי המקרא, יש תביר⁷ מפסיק בין ”זה” ל”קרבן” – המלה ”קרבן” מחוברת לשם הנשיא – הדגשה יתרה למלה ”זה”).

אם כן, המלה ”זה” חותמת את הנשיא כל יום – לא סתם ”זה קרבן”, אלא בא לומר שהקרבן של כל אחד כולל את כולם. יש משהו בקרבנות האלה שמביא את הנשיא ומקרב-מחבר אותו לנבואת משה רבינו, שהיא תהיה נחלת הכלל, כפי שהיה בקריעת ים סוף שכולם אמרו ”זה אלי ואנוהו”, כל אחד מצביע באצבעו ואומר ”זה”, מצביע על גילוי הקב”ה. כך כל יום בימים האלה מסיימים את הנשיא ”זה קרבן”.

בכלל, התחלנו בשבת לקרוא את חומש ויקרא, תורת כהנים, חומש של קרבנות. הנשיאים הם לא בויקרא אלא בתחלת במדבר, בפרשת נשא. בכל אופן יש איזה קשר, הנשיאים הם שיא של ”אדם כי יקריב מכם קרבן להוי”

למעליותא, שעצם גוף היהודי יהיה מעל לטבע. לכן הנס של יציאת מצרים, נס גלוי מעל לטבע, במדה מסוימת מתחיל מ-ח’ בניסן.

קודם, בדברים ששמענו מפי חתן הבר-מצוה⁷, הוא הזכיר את הפסוק של חדש ניסן – ”שמחו השמים ותגל הארץ”, גילוי הנס, שם הוי’, בתוך הטבע. ר”ת הוי’, הצירוף הישר של חדש ניסן. יש לומר שהשלמות של ”שמחו השמים ותגל הארץ” היא באמת ב-ז’ ניסן, שבשבת אפרים, אבל התחלת נס הגאולה ממש – שלמעלה מהשמים והארץ, למעלה מהטבע לגמרי, כמו נסי יציאת מצרים (”כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”) – היא מ-ח’.

ב. גורעין ומוסיפין ודורשין” כש”פסיק

טעמא בגווייהו”

חלוקת יב הנשיאים ל-זו-ה

מה החלוקה ב-יב הנשיאים? חלוקה מאד חשובה. מצד אחד, על אבני השהם השבטים הם ששה וששה, זו החלוקה הפשוטה. אבל החלוקה היותר סודית של **יב** היא בסוד המלה **זה** – נבואת משה רבינו, ”כל הנביאים נתנבאו ב’כה אמר הוי’”, מוסיף עליהם משה רבינו שנתנבא ב’זה הדבר אשר צוה הוי’”.

זה שוה 12, אך הוא לא מתחלק ו-1, אלא לווה ופורע’, לוקח אחד מה-1 והופך להיות ז ונשאר ז, בסוד ”גורעין ומוסיפין ודורשין” – גורעין אחד מה-1 השניה, שנעשית ז, ומוסיפים אותה ל-1 הראשונה ונעשית ז. לפי זה חלוקת הנשיאים היא דווקא בין שני האחים, בין אפרים ומנשה – עד אפרים ה-ז וממנשה מתחיל ה-ה.

⁷ תביר אותיות ברית = נא פעמים זה, וביחד עם ”זה” = 624 = 24 פעמים הוי’ = בן פעמים זה (זה) [קר]בן” = חדש חדש = ד”פ יוסף (יהלום ”זה”), שומר הברית (שייך במיוחד לשני השבטים אפרים ומנשה, בני יוסף הצדיק. יוסף אפרים מנשה = 882 = אמת אמת, בחינת ”זכאי קשוט”, צדיק אמת).

⁷ דרוש לבר מצוה – תפלין דרש”י ותפלין דר”ת – הנדפס בספר אשא עיני.

בתורה כתוב "יעקב יעקב" עם פסיק טעמא, "משה משה" לא פסיק טעמא בגווייהו, אבל בשאר השמות בתורה – "אברהם אברהם", "יעקב יעקב", וגם "הוי" הוי" – יש פסיק טעמא, ואחד הסודות של ה"פסיק טעמא" הוא סוד הנסירה, שעליו נאמר גם "גורעין ומוסיפין ודורשין", ואז נעשים אחד. אז "יעקב יעקב" ש"פסיק טעמא בגווייהו" אומר להוריד משהו מ-**יעקב** הראשון ולהוסיף לשני. מה צריך לקחת? **יעקב** הוא ז"פ הוי", נקה הוי" אחד שכנגד המלכות – אם יש שבעה יש אחד שהוא המלכות, הכולל – נוציא אותו מ-**יעקב** הראשון, וישאר **יוסף**, אז צריך להוסיף אותו ל-**יעקב** השני, "גורעין ומוסיפין ודורשין". הורדנו שם הוי" אחד מ-**יעקב** הראשון והוא הפך להיות **יוסף**, הבן שלו, וכאשר מוסיפים אותו ל-**יעקב** השני הוא נעשה **יצחק**, אבא שלו.

מ"הוי" הוי" לשם א-ל על ידי הנסירה

יג מדות הרחמים מתחילות "הוי" הוי" אל". איך שם א-ל יוצא מ"הוי" הוי"? יש שם בין שני שמות ההוי" פסיק טעמא בגווייהו. מה קורה אם בשם הוי" הראשון אני מוריד את המלכות, ה אחרונה? אני מקבל שם **אהיה**. כשאני מוסיף את ה-ה לשם הוי" השני מה אני מקבל? שם **אל**, שני שמות של ה'. אם כן "הוי" הוי" הוא בעצם **אהיה-אל** (בחכמת המספר היינו שני מספרי ברית סמוכים, שגם הכפל שלהם הוא מספר ברית, כמו שהסברנו לאחרונה¹), ואז כתוב שם **אל** בפירושו.

וגו". תכלית הקרבנות היא להתקרב לה' ולהתדבק בה'. כמו שהסברנו לאחרונה¹, כשם שאני מקריב את עצמי לה', מוסר את עצמי אליו, כך הקב"ה מקריב את עצמו אלי – וכך אנחנו נדביקים ונעשים אחד ממש. הקרבן הוא עבודה להתאחד ממש עם ה'. ה' רק מחכה שאני אמסור את עצמי אליו לגמרי, באופן טוטאלי, ואז הוא עושה אותו דבר – "הוי" צלך על ימינך", "דע מה למעלה – ממך", כל מה שאתה עושה הקב"ה עושה כנגדך, אם אני מקריב את עצמי לה' הוא מקריב את עצמו אלי. השיא הוא הקרבנות האלה של הנשיאים, "זה קרבן".

מ"יעקב יעקב" ליוסף-יצחק על ידי הנסירה

את כל זה אומרים לכבוד הבר-מצוה, כי אם נעשה את החשבון של "זה קרבן", כמה שוה? השם של הבר-מצוה, **יוסף יצחק**. זו גימטריא ראשונה שעשינו לכבוד הבר-מצוה. זו גם כפולה של שם הוי". תכלית הקרבן היא להגיע ל"זה קרבן", שהקרבן יהיה בבחינת "זה", בחינת "זה הדבר אשר צוה [לשון צוותא וחיבור לשמן] הוי". כמה פעמים שם הוי"? **יד**, "יד הוי", **דוד** פעמים הוי".

מה הממוצע בין שני השמות **יוסף-יצחק**? בעצם **יוסף-יצחק** הוא **יעקב-יעקב**, **יעקב** הוא ז"פ שם הוי". אין פסוק בתורה 'יוסף-יצחק', רק מנהג ישראל לצרף את שני השמות של הנכד והסבא, עם כל הפירושים ש"יוסף הוי" לי בן אחר" ויצחק לשון צחוק, "פחד יצחק", שהפחד הופך להיות צחוק אחד גדול, כשיוצאים מבית סהר זה צחוק אחד גדול. אבל **יוסף יצחק**, שצריכים כל הזמן להוסיף צחוק ותענוג בלימוד התורה וקיום המצות, זה בעצם "יעקב יעקב" שכן כתוב בתורה.

¹ י"ז אדר ש"ז.

¹ סעודת ר"ה ניסן ש"ז.

לא מצא כל כך חן בעיניהם, היינו סוד הפסיק טעמא בין החן של המקדש הראשון לחן של המקדש שני, אבל ביחס לדור הצעיר, הדור החדש, המקדש השני מצא חן ללא פסיק טעמא). גם "שלום שלום" חוזר ה פעמים בתנ"ך, כולם עם פסיק טעמא בגווייהו. גם "אמן אמן" שמופיע פעמיים בתנ"ך עם פסיק טעמא בגווייהו, בפרשת סוטה ובימי עזרא כאשר העם קבל את התורה מחדש ("אמן אמן" = יעקב, פעמיים "אמן אמן" היינו "יעקב יעקב" שבסוד הנסירה נעשה יוסף יצחק). צריך להתבונן בסוד הנסירה גם בכל אלה (כדלקמן בסיום השיעור).

ג. "זה קרבן"

"זה קרבן אהרן" בפרשת צו

נחזור ל"זה קרבן" (ששוה יוסף-יצחק): אמרנו ש"זה קרבן" הוא השיא של כל הקרבנות. השאלה האם חוץ מ-יב הפעמים שכתוב "זה קרבן" בסוף כל נשיא, שאומרים בימים אלה, יש עוד פעם בתנ"ך שכתוב "זה קרבן"? ["זה קרבן אהרן ובניו".] נכון. יש רק עוד פעם אחת בכל התנ"ך "זה קרבן", דווקא בתחלת פרשת צו.

יש מצוה "לחיות עם הזמן" וזו השגחה מאד יפה, שהביטוי-השיא של קרבן, "זה קרבן" (יד פעמים הוי', יוסף-יצחק וכו'), כתוב קודם כל לגבי אהרן ובניו בפרשת השבוע, פרשת "צו" את אהרן ואת בניו^ט ("צו" = ח"פ

מ"אברהם אברהם" ליצחק-רפח על ידי

הנסירה

נעשה זאת על "אברהם אברהם" שגם פסיק טעמא בגווייהו, סוד הנסירה. שאני מוריד את ה-ם הסופית (בחינת המלכות) מ-אברהם אני מקבל יצחק (סוד ברכת הוי' לאברהם בסוף העקדה, "כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך" כנודע). צריך להוסיף אותה ל-אברהם השני ואני מקבל רפח, סוד רפח ניצוצין (שנפלו לתוך המציאות על ידי שבירת הכלים ועלינו לברר ולהעלות בסוד חפירת הבארות של יצחק). אברהם-אברהם עולה מלכות וגם יצחק-רפח שוה מלכות (והוא עיקר סוד בנין המלכות מן הגבורות של יצחק המעלה רפח מתוך המציאות). רפח הוא סוד "מרחפת", מת-רפח, המלה החי בתורה – משיח בא להחיות את ה-רפח בסוד קץ חי אותיות יצחק.

הכלל: "פסיק טעמא בגווייהו" – "גורעין

ומוסיפין ודורשין"

בכל אופן, אמרנו כעת כלל גדול, כלל חדש, שאיני זוכר שאמרנו פעם, שעצם סוד ה"פסיק טעמא בגווייהו" הוא סוד הנסירה, והוא הסוד של "גורעין ומוסיפין ודורשין". את כל זה אמרנו בשביל יוסף-יצחק, שהוא בעצם התיקון של יעקב-יעקב (ברא, יוסף, מזכה אבא, יעקב, וכן אבא, יצחק, מזכה ברא, יעקב), יש תיקון בדרוש הזה. ב"משה משה" לא צריך לעשות זאת, לכן אין שם פסיק טעמא, אין נסירה (בהיות משה כולו מוחין, הנסירה היא תמיד בסוד זו"ן).

מה שלא עשינו, נשאיר לעבודת בית: יש את כפל השמות "שמואל שמואל". גם בביטוי "חן חן [לה]" יש גורסים עם פסיק טעמא בגווייהו אך יש גם גורסים בלי (ראה מפרשים, שהיו זקנים שזכרו את בית המקדש הראשון והשני

^ט יש גם ג"פ "אמן ואמן" עם פסיק טעמא בגווייהו, כולן בספר תהלים (בסיום ג הספרים הראשונים של תהלים, בפרקים מא עב פט).

^ט הערך הממוצע של שני הלשונות, "צו את אהרן ואת בניו" "זה קרבן אהרן ובניו" = 961 = אל ברבוע, רמז מובהק ש"זה קרבן" זה מכון כנגד שם "אל" של יג מדות הרחמים, כמו שיתבאר.

אחר כך, **יב** "זה קרבן" של הנשירים שעל פי פשט כבר היו בעבר, רק שמכח ה"זה קרבן" המקורי – "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו" – הם מתחדשים תמיד (בכל שנה ושנה ב-**יב** הימים הראשונים של חדש ניסן).

בהקבלה ל-**יג** מדות הרחמים, "זה קרבן אהרן ובניו" הוא כנגד שם "אל" (שרק הוא שם קדוש, גילוי אלקות ממש שמעל לזמן ומקום לגמרי. **"זה קרבן אהרן"** = **כתר**, "אל עליון") ו-**יב** "זה קרבן" של הנשיאים כנגד "רחום וחנון... ונקה".

כל יהודי הוא 'זה'

אמרנו שיש פעם אחת "זה קרבן" בפרשת צו, הפרשה ה-**כה** בתורה, "זה קרבן אהרן ובניו", ואחר כך יש **יב** פעמים "זה קרבן" בפרשת נשא, הפרשה ה-**לה** בתורה. צו היא הפרשה השניה בחומש ויקרא ונשא הפרשה השניה בחומש במדבר. מה הקשר בין המלה **לה** ל-**זה**? **ז** פעמים **ה** = **לה** = **יהודי**. כל יהודי הוא בחינת **"זה"**, "זה הדבר אשר צוה הוי'", כל יהודי ראוי להיות מנהיג.

צריך להצביע על הבר-מצוה ולומר "זה הדבר אשר צוה הוי'" – שהילד הזה, שזה עתה נעשה איש (מצביעים באצבע של יד ימין) הוא "הדבר אשר צוה הוי'". זו נבואת משה רבינו, הוא מצביע על כל יהודי ואומר "זה הדבר אשר צוה הוי'", שאתה צריך לגלות את הניצוץ – משה אומר לכל אחד לגלות את הנקודה שלו, הניצוץ שלו, ניצוץ המנהיגות. "זה הדבר" לשון דבר-מנהיג. מנהיג הוא מי שמרגיש את זיהוי ה' ומרגיש זאת מתוך אושר, "אשר צוה הוי'". כעת הוא בר מצוה, צריך לשמור את כל המצוות מתוך אושר, "אשר קדשנו במצותיו", כל מצוה, עליה מברכים, היא אושר. "זה הדבר אשר צוה הוי'", זו נבואת משה רבינו.

אם כן, מה ראינו כאן? רמז יפהפה – **זה** שוה **12** ובכל התנ"ך יש בדיוק **יג** פעמים "זה קרבן"

"זה"; **"צו"** בהכאת אותיות, **צ** פעמים **ו** = **מה-אדם** פעמים **"זה"**, כנגד **יב** שבטי יה שכל אחד נקרא **"אדם"** – "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו להוי' ביום המשח אתו". ב"זה קרבן אהרן ובניו" מדובר בכהן, רמז נפלא שגם כהנים צריכים לומר את כל הפעמים שכתוב "זה קרבן", לומר אותם וגם את ה"יהי רצון" שאחריהם.

התחדשות תמידית מכח "זה קרבן אהרן"

"זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו להוי' ביום המשח אתו" – "יקריבו" לשון עתיד ופירש": "זה קרבן אהרן ובניו. אף בהדיוטות מקריבין עשירית האיפה ביום שהן מתחנכין לעבודה אבל כהן גדול בכל יום שנאמר מנחה תמיד וגו' והכהן המשיח תחתיו מבניו חקת עולם וגו'". היינו התחדשות תמידית⁸ (סוד חדש ניסן, "החדש הזה לכם") של "זה קרבן" (ובבחינת משיחה – "ביום המשח אתו" – בחינת משיח, גילוי אורו של משיח).

⁷ "צו" במילוי: **צדיק וו** = 216, **יראה** = **זה** פעמים **חי**.
 "זה" במילוי: **זין הא** = 73 = **חכמה**. "ראשית חכמה יראת הוי'" – **יראה חכמה** = 289 = **טוב** (שם **אהוה** ב"ה, ר"ת "את השמים ואת הארץ") ברבוע = **ברא** [בחכמה] **אלהים** [יראה] ("צו את אהרן ואת בניו **לאמר**" = **את השמים** [אהרן] **ואת הארץ** [בניו]).
"צו" "זה" בהכאה פרטית = 660 = **הכל** פעמים **"זה"**.
"צו את אהרן ואת בניו לאמר" (1499) ועוד פירש"י (לשון חז"ל): **"אין צו אלא לשון זרון מיד ולדורות"** (1501), הפרש של 2, שני כוללים מכאן ומכאן כאשר הממוצע, 1500 = שם הוי' ב"ה בהכאת אותיות, **י** פעמים **ה** פעמים **ו** פעמים **ה** = 3000 = 250 (**"דרך הוי'"**) פעמים **"זה"**!

⁸ מעלת הביטוי "זה קרבן" וכח ההתחדשות שבו נתבאר ב"ה באורך ב'פרשה החסידית' – לקו"ת פרשת צו ד"ה "מהאוכל יצא מאכל".

הו"ק, ששת ימי בראשית, ב-ה הממדים, מקבלים את כל יג השמות שנאמר עליהם **"זה קרבן"**, בגימטריא **יוסף-יצחק**.

ה-ז ו-ה של זה – כוונה-הצבעה (ז) להתגלות (ה)

לפני שנעזוב את "זה קרבן" נסביר עוד משהו לגבי המלה "זה", משהו פשוט: על הים כל אחד הצביע ואמר "זה אלי ואנוהו", "זה" הוא גילוי אלקות. אבל בתוך המלה **"זה"** גופא יש שתי אותיות, ז ו-ה (שהגענו אליהן על ידי "גורעין ומוסיפין ודורשין", סוד הנסירה כנ"ל). מה ההבדל בין ה-ז ל-ה? איך החבור בין ה-ז ל-ה עושה את ההתגלות של "זה הדבר אשר צוה הוי"ו", "זה קרבן", "זה אלי ואנוהו", "זה הוי" קיינו לו"?

למעלה מהאותיות יש תגים. ידוע שיש טנת"א בתורה. תג הוא כתר. בלשון חז"ל התגים, שמעל האותיות, נקראו זיינין, כל תג הוא ז. מה התג הזה עושה? בעצם מצביע. כמו שאמרנו שב"זה אלי ואנוהו" כל אחד הצביע באצבעו, "זה הוי" קיינו לו", כך נאמר לעתיד לבוא. בעצם מכאן אני לומד שה-ז היא כח בכתר שלי, תג, בעל-מודע שלי, להצביע – יש שם כח שמצביע כלפי מעלה, כלפי "ישב בסתר עליון", כח שמצביע על מנת לגלות, לגלות את ה' בחיים שלי. עצם הגילוי הוא סוד האות ה. הא לשון הנה, לשון נתינת וגילוי העצם (גילוי העצמות), על דרך "הא לכם זרע"²³ (נתינת המשפיע, יוסף, למקבל, ובכלל נתינת השי"ת את עצמו אלינו, כנסת ישראל).

באמת "זה" ו'הנה' הולכים יחד, "הנה אלהינו זה", "קול דודי הנה זה בא" (**"הנה"** = ה פעמים **"זה"**, **"הנה זה"** = הא פעמים **זה**). בתוך המלה זה ה'הנה', שהוא עצם הגילוי, הוא

(זה), 12, של הנשיאים, ועוד אחד, הכולל, שמשלים ל-יג, של אהרן הכהן), רמז יפהפה לסוד הבר-מצוה. [זה הדבר אשר צוה הוי"ו" לומדים בפרשת מטות]. כן, מדבור משה לראשי המטות לומדים ש"מוסיף עליהם משה שנתנבא ב'זה הדבר אשר צוה הוי"ו".

חבור כל השמות – ו"ק בחמשה ממדים

אם כבר אמרנו רמז זה נוסף רמז איך התורה משלימה עצמה, "דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר", אם מצרפים. זה חשבון מורכב, עבודת בית, יש כאן הרבה אנשים שאוהבים לחשב והרבה אנשים שגם מלמדים זאת הלאה. אם נחבר את כל השמות שכתוב בהם "זה קרבן..." – כמו היום "זה קרבן **אלישמע בן עמיהוד**" וכו' – ומוסיפים להם "זה קרבן **אהרן ובניו**" (זו דוגמה יפהפיה איך שהתורה מכוונת לנו להשלים) מקבלים 7776, שבעצם הוא הסימן של שנה שעברה לשעשועים (השנה 7777).

מה מיוחד במספר 7776? 6 פעמים 6 פעמים 6 פעמים 6 פעמים 6, 6 בחזקת 5. מספר מאד מיוחד, ו"ק – המדות של הלב – בחמשה ממדים. יש התכללות אחת, שש פעמים שש. שש ועוד שש עולה 12, **"זה"**, ושש פעמים שש עולה 36, קשר בין **זה** (בלשון יחיד) ו-**אלה** (בלשון רבים). אם מוסיפים עוד התכללות, מדות לוחות הברית הם 1 על 1 על 1, 216, שלשה ממדים של מקום. אבל יש עוד ממד של זמן, ואם מוסיפים עוד 1 מקבלים 1296, 6 בחזקת 4. אבל לפי ספר יצירה יש עוד ממד, ממד הנפש, "עמק טוב" ו"עמק רע" (ממד הזמן נקרא "עמק ראשית" ו"עמק אחרית", שלשת ממדי המקום הם "עמק דרום", "עמק צפון", "עמק מזרח", "עמק מערב", "עמק רום" ו"עמק תחת"), הוא הממד החמישי-המשיחי – סוד ה-ה שאברהם אבינו קבל בברית, השגת ה ממדי המציאות (עם דגש על הממד החמישי), כמבואר בהרבה מקומות. כשלוקחים את כל

²³ "זה אלי ואנוהו" ועוד "הא לכם זרע" = 500 = "פרו ורבו"!

הנשיאים מיהודה עד אפרים וממנשה עד נפתלי³⁷). הדבר הזה שייך במיוחד לימים האלה, של "זה קרבן".

האות ה'. אבל הכח בנפש, בעל מודע, בכתר של הנפש, שהוא התג שלי המצביע כלפי מעלה, הוא ה-ז.

כלי הנשק בצבא ה' – כלי נגינה

ז היא כלי זין ("זה אלי ואנוהו" = כלי זין!), אבל כתוב שהיא גם ר"ת "נעים זמירות ישראל". כמו שאנחנו מלמדים את סוד האלף-בית, זין אומרת "זמירות ישראל נגן". לכן, לכבוד כל מי שמנגן על כלי זמר, שיש פה כמה אנשים טובים – הרבי רצה שכולנו נהיה חילים, חסיד-יר"ש-למדן, וכל הילדים הם צבאות ה'. מה כלי הזין של הצבא? יש תורה ומצוות, יש מבצעים, יש הרבה דברים טובים. אבל כלי זין של חיל בצבאות ה', מאד פשוט ומכוון שהוא כלי נגינה. אפילו בצה"ל אפשר להתגייס לתזמורת צה"ל... הכי טוב (אם תהדר לנגן רק ניגונים חסידיים כמו "ה' מלך... אבדו גוים מארצו"). אם אתה גם יכול להיות המנצח של תזמורת צה"ל זה עוד יותר טוב, נצחון בטוח, יש לנו אחד כזה. בכל אופן, הרבי אמר שנביא את הגאולה "ברוב שירה זמרה". אנחנו כעת מתקברים ל-יא ניסן, ההתוועדות שלנו עכשיו היא גם לכבוד יא ניסן, יום ההולדת של הרבי.

כלי הזין הוא כלי הנגינה. כולנו מנגנים בפה, אבל כל מי שיש לו כלי, שידע שהכלי הזה הוא סוד של אצבע שמצביעה. הנגינה עצמה היא ה-ז של המלה "זה". כשאתה מנגן צריך לכוון לגילוי אלקות. יש כח בנגינה, ב-ז, לכוון להתגלות. היום אצל כל החב"דניקים המלה הכי חשובה היא התגלות. התגלות היא בעצם ה-ה של "זה". מהו "זה"? לשון זיהוי, אבל בפרט כח הזיהוי שלי זה ה-ז של ה"זה". הרבי אמר שצריך לזהות – צריך לזהות (כח שלי להצביע על המזוהה) ויש התגלות (של המזוהה בעצמו, שנותן ומגלה את עצמו כלפי). שני הדברים האלה הולכים יחד, אבל הם שני דברים, ה-ז וה-ה של המלה זה (חלוקת ימי

"וקרבנו" ("משיחו") – כלל קרבנות הנשיאים

עוד השלמה בענין: לפני כמה ימים, כשדברנו על המלה קרבן, אמרנו ש"קרבנו" שוה משיח. מי ששם לב, בפרשת ויקרא יש הרבה מאד "קרבנו" ובפרשת צו עוד כמה. סך הכל בכל התורה יש לו פעמים "קרבנו", כנראה שכל צדיק מ-לו הצדיקים שבדור הוא בחינת משיח, והמשיח שבו הוא מה שהוא מקריב את עצמו, "אם עלה קרבנו". מתחלק מאד יפה, מתוך ה-לו פעמים "קרבנו" יש בחומש ויקרא כא ובחומש במדבר טו. 6 ברבוע מתחלק ל-6 במשולש ו-5 במשולש, לפי הכלל שכל רבוע הוא שני משולשים, שלו ושל המספר שלפניו.

אבל כעת יוסף-יצחק הוא 364, "זה קרבן". אמרנו ש-זה מתחיל מ-ו, רק שעל ידי "גורעין ומוסיפין ודורשין" ונעשה זה. אבל מה יהיה אם אשים ו לפני קרבן ו-ו אחריה? יהיה 'וקרבנו', שוה יוסף-יצחק וכו'. השאלה האם בכל התורה כתובה המלה הזו? בכל התנ"ך יש רק פעם אחת "וקרבנו", תחלת פרשת הנשיאים, כתוב על נחשון – רק על נחשון. כלומר, נחשון כולל הכל, כמו שאת כל יב הנשיאים אומרים בחדש ניסן, החדש של נחשון, אז הכל נכלל בתוך יהודה, "וקרבנו". גם משהו פלאי, מתחיל "וקרבנו", ואחר כך הופך להיות "זה קרבן נחשון בן עמינדב", "זה קרבן נתנאל בן צוער" וכך הלאה עד הסוף. היות ש"קרבנו" הוא משיח, אז יוסף-יצחק יהיה משיחו. כמה "משיחו" יש

³⁷ יהודה אפרים מנשה נפתלי (ר"ת מאין, "מאין יבוא עזרי") = 1326, משולש 51, 26 פעמים 51, אלהינו (אמונה) פעמים אחד (אהבה) = "ישא הוי' פניו אליך וישם לך שלום".

בע"ה, תזכור זאת – צריך להקפיד לומר בטבעת זו ולא בטבעת זו, כי אלה שתי משמעויות שונות לגמרי. "טבעת זו" היא הטבעת הזאת ו"טבעת זו" היא 'טבעת אשר'.

יש רק פעמיים בתנ"ך זו, אבל זו יש 15 פעמים, ששלש מהן הם "עם זו" (ועוד זה פעמים "זו"), פעמיים בשירת הים ועוד פעם אחת בנביא ישעיהו, "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו". יש עוד דבר בתנ"ך שנכתב "זו", בניקוד אחר, לא זו ולא זו, אלא זו – פעם אחת "חדש זו" ופעם אחת "ירח זו" (כתוב כך, בלי י) – דווקא בשלישי ה-ו היא כבר עיצור, לא רק במקום ניקוד. אם כן, יש פעמיים זו, פעמיים זו וחמש עשרה פעמים זו, משהו אחר. בכל אופן הגימטריא אותו דבר, 13, שייך לבר מצוה.

ז פעמים "אנא" ו-1 פעמים "אנה"

אם אמרנו זאת נחזור לעוד תופעה של 13 לפי החלוקה של זו, ז-ו, ויש בה רמז מאד יפה ליוסף יצחק, שם הבר-מצוה שלנו. יש שבע פעמים שכתובה בתנ"ך המלה "אנא", לשון בקשה, בגימטריא בן, כמו "אנא הוי' הושיעה נא, אנא הוי' הצליחה נא" שאומרים בהלל. כמה עולה ז"פ אנא? ז"פ בן, יד פעמים הוי', שעולה יוסף-יצחק. יש סוד במספר יוסף-יצחק שיש לו מסורה בתנ"ך, ז"פ אנא (יוסף = ג"פ אנא ויצחק = ד"פ אנא).

איפה יש פה איזה רמז של 13? אנא הוא 52, מתחלק ל-13, אבל אפשר להוסיף עוד משהו שמשלים את הרמז ל-13? כן, עוד שש פעמים בדיוק שכתוב "אנה" לשון בקשה עם ה בסוף במקום א. כשאני פונה לה' אנא, וגם אפשר לפנות לאדם ולומר אנא, אפשר לכתוב עם א בסוף ואפשר עם ה בסוף. אם בודקים בכל התנ"ך רואים שז"פ כתוב עם א בסוף ועוד ו"פ עם ה בסוף – סה"כ 13 שמתחלקים זו, ז-ו.

בתנ"ך? שבעה, "כל השביעין חביבין". הראשון הוא בסוף שירת חנה, "ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו". האחרון הוא בתהלים, "הוי' עז למו ומעוז ישועות משיחו הוא". גם ה"משיחו" הראשון, יוסף-יצחק עם כל הרמזים, וגם האחרון, השביעי-החביב, הולך יחד עם עז. ת'הא ש'נת עז, השנה שלנו. בשני אפילו פעמיים עז, עז ומעוז... עז משיחו שוה אמת (ששוה "ציר נאמן", ראה להלן), 21 ברבוע ("אהיה אשר אהיה"). מדת האמת היא עז משיחו, "החכמה תעז לחכם". עוד השלמה חשובה.

ד. מסורת אנא-אנה – הדעת ממי לבקש

"זה" ו"זו"

אמרנו שיש יג "זה קרבן" בתורה. בעצם יש עוד סוד שלא אמרנו, שהופך את המלה "זה" ל"זו", זה שוה 12 ו-זו שוה 13. היום בר המצוה הוא בן זו שנים, אבל הוא זוכה להתגלות של "זה". איפה כתוב "זו"? שירת הים מתחילה עם "זה אלי" אבל נגמרת בפעמיים זו, "עם זו גאלת" ו"עם זו קנית". יש רק עוד פעם אחת בתנ"ך "עם זו", "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו".

כלל, "זו" (עם שורוק) הוא לשון "אשר", לשון אושר. "עם זו יצרתי לי" הוא 'העם אשר יצרתי לי' וכו'. מאד מענין ש-זו בעברית אינו זה. אם רוצים ש-זו יהיה כמו זה צריך לנקד זו. איפה מקפידים בכך? בקידושין "בטבעת זו". כשאתה הולך כעת להתחתן, לקדש את אשתך

¹⁷ "עם זו גאלת" "עם זו קנית" "עם זו יצרתי לי" = 2113, מספר ההשראה של גל. יש כאן 10 מלים, פנות המשולש עם הנקודה האמצעית, "זו" = 273, מספר הברית ה-טוב = 3 פעמים 7 פעמים 13 = זו פעמים אהיה (שני מספרי ברית סמוכים וכן שני מספרי אהבה סמוכים).

היא הקב"ה. למה הן מתחלקות ל-1 ו-1? איך ב-1ג מדות הרחמים יש חלוקה של 1 ו-1? יש שני פסוקים בתורה בהם מופיעים 1ג מדות הרחמים, בראשון שבע מדות, עד "ואמת", ובפסוק השני, "נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה", יש 1 מדות, שדווקא בהן יש את המזל העליון, "נצר חסד", והמזל התחתון, "ונקה". דווקא לנו, עם ישראל, יש 1ג מדות הרחמים – "עם 1ז", גאלת-קנית-יצרתי. אז ה-1 הוא מדות הרחמים מ"אל" עד "ואמת" וה-1 הוא מדות הרחמים מ"נצר חסד" עד "ונקה".

חלוקת המסורה בתורה ובנ"ך

אמרנו שז"פ **אנא**, שוה **יוסף-יצחק**. כמה שוה ו"פ **אנה**? **אנא** הוא כפולת 13 ו-**אנה** הוא כפולת 7, זוג. ו"פ **אנה** שיש בתנ"ך שוים 336, **פורים**, אנחנו יוצאים מפורים, ו"פ **יום**, כמו ששה ימים. ביחד הם שוים בדיוק 700, משלימים ל-700, הסימן הוא **שת** (בן אדם הראשון).

יש עוד דבר: הרבה פעמים בתורה השבע מתחלק לשתיים וחמש, כמו המלה **זהב** – 1 = **הב**. אף על פי שהרגע אמרנו שבסתם "אנא" אני פונה לה', "אנא הוי" הושיעא נא, אנא הוי" הצליחה נא", יודע שהכל מה' ושרק הוא יתברך הכתובת לכל הבקשות. בכל אופן, מי יכול לזכור את הפעם הראשונה שכתוב בתורה "אנא"? "הכל הולך אחר הפתיחה". קודם כל נאמר ששבע פעמים "אנא" מתחלקות לשתיים בתורה וחמש בתנ"ך (חלוקת זהב כנ"ל). שש פעמים "אנה" כולן בנ"ך, אין אפילו פעם אחת בתורה.

"אנא" הראשון – שינוי מפני השלום של

אחי יוסף

"אנא" הראשון הוא "אנא שא נא פשע אחיך" – האחים אמרו זאת ליוסף בשם יעקב.

בר מצוה וסוד יגהמ"ר – להסתדר בלי זכות

אבות

איפה 13 מתחלק ל-1ז? קודם דברנו על 12 (זה) וכעת על 13 (זו) לכבוד הבר-מצוה. מה המקום העיקרי של 13 בתורה? 1ג מדות הרחמים. מה קורה בגיל בר מצוה? קודם כל, בר-מצוה שייך ליציאת מצרים, כי נעשה ברשות עצמו – בר מצוה יוצא מתחת הסינר גם של האבא וגם של האמא שלו. האבא מברך "ברוך שפטרני" וכעת הנער כבר אחראי על עצמו. אז באיזה מקום בר-מצוה היא סוג של יציאת מצרים, סוג של חירות, "זמן חרותנו", של התקופה שלנו.

מהן 1ג מדות הרחמים? באיזה הקשר ה' גלה אותן למשה רבינו? אמר לו שאתה התפללת אחרי חטא העגל רק בזכות האבות, וחשבת שאם תמה זכות אבות אין תקוה – אלמד אותך את מדות הרחמים להן אענה בכל מקרה. כלומר, סוד 1ג מדות הרחמים הוא מה פועל אפילו כאשר תמה זכות אבות. למי זה שייך? זו דעת של בר מצוה, שאני כעת עצמאי, יכול להסתדר. עם מי אני יכול להסתדר? יש לי הקב"ה, אני יכול להסתדר איתו גם בלי כל הזמן אבא ואמא. זה ווארט מאד פשוט, סוד של 1ג מדות הרחמים והשייכות שלהם לגיל שלש עשרה, "בן שלש עשרה למצוות" (לשון צוותא עם הקב"ה, שייך במיוחד לפרשת השבוע, פרשת צו) – כעת הקשר שלי הוא ישיר לה', אני משוחרר מהתלות בהורים. איך אני מתקשר לה' דרך 1ג מדות הרחמים? עד עכשיו כשהיה חסר לי משהו בחיים בקשתי מאבא ואמא. כעת, בר מצוה, הסימן של אחד שבאמת הוא בר מצוה שכעת אני מבקש מהקב"ה, לא מבקש יותר מאבא ואמא.

יש כאן רמז מופלא בכך שיש 13 פעמים המלה אנא-אנה, לבקש מה', כנגד 1ג מדות הרחמים. כעת הכתובת, ממי אני מבקש דברים,

בזה גם מצות בקשת סליחה וגם מצות כיבוד הורים, ביטולם והתכללותם בתוך אביהם, כאילו שהוא המבקש). מה אני יכול ללמוד מזה? שכאשר יש גם איזה חשש רחוק שאולי פגעתי בכך ואולי אתה נוטר לי איבה כדאי לבקש סליחה.

הגם שאצל חסידים לא פשוט מה שאמרתי הרגע, כי אצל חסידים מקובל שאפילו לפני יום כיפור לא כל כך מבקשים סליחה. למה? [מה יותר גרוע, טינה או איבה, לנטור טינה או לנטור איבה?]? אין כל כך הבדל, שני גוונים של אותו דבר, איבה היא לשון שנאה וטינה היא מועקה עמוקה בלב. לפי זה איבה היא יותר אובייקטיבית וטינה יותר סובייקטיבית (שנאה היינו שאני שונא אותך על שפגעת בי ואילו טינה היינו שאני מרגיש את עצמי נפגע עמוק ממך), יותר פנימית.

אמרנו שצריך שיקול דעת אם לומדים הלכה למעשה מהשבטים כאן עם השקר שלהם. שוב, למה חסידים לא מבקשים סליחה? חסידים הם כמו יעקב אבינו (נשמה דאצילות, זרע אדם. גם יוסף הוא נשמה דאצילות), שאצל יעקב אבינו פשיטא שאף אחד פה לא נוטר איבה לאף אחד. [גם לא רוצים לשקר...]. נכון. אבל הפשט הפשוט הוא שאצל חסידים אף אחד לא נוטר, לא איבה ולא טינה – ככה 'מונח' – לכן אין טעם לעורר זאת בכלל. זה ווארט מאד יפה, שבדבר הזה חסידים הם כמו יעקב אבינו (בבחינת "יחודא עילאה", שעל זה אדמו"ר הזקן מסר את נפשו ממש, שכל או"א מהחסידים יזכה לטעום את טעם יחודא עילאה). אבל על פי פשט, גם בשו"ע, צריך לבקש סליחה – וכאן צריך מאד לחשוש ולבקש סליחה, כמו בסיפור הזה – אפשר לומר שזו מדת... איני רוצה לומר מדת מתנגדים, אבל מדת כל אדם (היינו נשמות דבי"ע, זרע בהמה, יחודא תתאה).

ה"אנא" הראשון הוא שקר. [הם התכוונו בארמית]. "אנה" בארמית הוא אני, בתנ"ך. משהו מאד יפה, האחים פוחדים שיוסף נוטר להם איבה על זה שמכרו אותו לעבד למצרים, רצו להרוג אותו, ובאים וכאילו משקרים, ממציאים – על כך כתוב "מותר לשנות מפני השלום", לדעתם, ואדמו"ר הזקן פוסק כפי הראשונים שאומרים שגם "מצוה לשנות מפני השלום" – ואומרים שאבא לפני שנפטר צוה לומר לך שבבקשה ממך יוסף "שא נא פשע אחיך", תסלח לאחים שלך על מה שעשו לך. פלא שפעם ראשונה "אנא" היא בהקשר כזה, הקשר מאד לא פשוט – זה שקר, זה לא שקר. והיינו לפי הכלל הגדול אצלנו (שראינו בהרבה מאד מקרים) שההופעה הראשונה של מושג חשוב בתורה היא בהקשר לא הכי טוב, בסוד "ברישא חשוכא והדר נהורא".

מה רש"י כותב? כותב בפירושו שיעקב לא צוה, הם המציאו זאת. למה יעקב לא צוה? כי לא חשד ביוסף, הכיר את טיב נשמת יוסף בנו ומאה אחוז היה בטוח שלא נוטר להם איבה. אבל הם לא הרגישו ככה, כי אחרי שיעקב נפטר הרגישו ריחוק מסוים – עד אז סעדו ביחד וכעת הוא לא מזמין אותם לסעודות (הם הרגישו רק את החיצוניות, איך הוא נהג אתם בפועל, לא את הפנימיות, מה שיש בלבו כלפיהם). הם חשבו שיש לו משהו נגדם וחששו מה יכול להתפתח מזה.

לבקש סליחה או לא לבקש סליחה?

מה אפשר ללמוד מכאן בדרך ארץ לגבי בן דעת? אמרנו עכשיו שבר מצוה היא דעת, ולדעת לבקש – וגם הכתובת הנכונה, ממי לבקש – מאד קשור לדעת של בר מצוה. קודם נלמד זכות על האחים, שהם באמת רצו – הם המציאו סיפור לגבי אבא שלהם, אבל הכוונה היתה כוונה כנה – לבקש סליחה וכפרה. הם חשדו מה יש ליוסף בלבו כלפיהם, אבל בקשו ממנו – כאילו בשם אבא – שיסלח להם (יש

מחזיק? חמש שנים, עד "בן שמונה עשרה לחופה", שאז מבקשים מהאשה... זה בדרך בדיחותא.

איזה אמת יש בדבר? "חתן דומה למלך" וכלה למלכה. עוד מעט אנחנו הולכים לומר שיר השירים, שלש פעמים בפסח (לפחות), ושם החתן הוא הקב"ה והכלה היא כנסת ישראל. כלומר, מה שהחתן מבקש מהכלה הוא בעצם מה שה' מבקש מאתנו. היות שמתלבשים הקב"ה וכנס"י בתוך החתן והכלה הגשמיים, הביטוי הוא שהחתן מבקש מהכלה שלו, שהאיש מבקש מהאשה שלו. דרך אגב, גם הפוך כמובן, גם האשה מבקשת מהבעל. זה כבר יחס של הקב"ה ועם ישראל. אם זה יחס מתוקן בין איש ואשה הבקשה הזו, 'תעשי לי כוס קפה' או משהו כזה, היא בעצם שהקב"ה מבקש מעם ישראל שיעשו מצוות. כשהכלה מבקשת מהחתן משהו – עוד יותר פשט – זו ממש בקשה מה' שיעשה משהו, שיברך אותנו בבני חיי ומזוני ריחי, בכל טוב סלה.

נאמר זאת עוד יותר לעומק: הרי לא כל הזמן האישה הוא הקב"ה והאשה היא כנסת ישראל. מה בכל אופן התורה אומרת כשהיא נותנת לך חמש שנים סטאז' לבקש רק מה? בעצם הרווקות הוא עולם התהו.

חינוך הבת – בלי "ברוך שפטרני"

נקדים עוד משהו מאד חשוב, שאיני יודע אם מישהו העיר או שם לב. כשילד נעשה בר מצוה האבא מברך "ברוך שפטרני", מה לגבי ילדה שנעשית בת מצוה – גם האבא או האמא מברכים? לא, אין כזה דבר. למה? הפשט של "ברוך שפטרני מענשו של זה" הוא שכעת אתה מחויב במצות, והרי גם בת מחויבת. [היא לא עושה עבירות]. רוצים יותר פשט... [היא לא מפסיקה לבקש]. נכון.

לפי מה שהסברנו עכשיו, לא רוצים שהבת תצא מהבית, תהיה עצמאית. ב"ברוך שפטרני"

"אנא חטא העם הזה וגו'" – תנועה נפשית

של "אנא"

מה הפעם השניה? יש בתורה רק פעמיים "אנא". ["אנא חטא העם"]. מי אמר זאת? זה כבר באמת כלפי ה'. מי אומר זאת לה? משה רבינו אומר לקב"ה אחרי חטא העגל, כשהוא מתפלל לה' הוא אומר לו "אנא". מענין, "אנא" לשון בקשה, אך הוא אומר "אנא חטא העם", לא מיד מבקש, "אנא" הוא תחלת סיפור. אני כבר יכול ללמוד מזה שבקשה היא תנועה נפשית, מתוכה אני יכול גם לספר סיפור – אבל הכל מתוך "אנא" ('רחמנות! קרה כך וכך'). ההמשך הוא 'ועתה אם תשא חטאתם', הוא גם לא אומר 'מוטב', 'בסדר', לא אומר אך מובן מאליו, וממשיך "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", שיא מסירות הנפש של משה רבינו על עם ישראל. רואים כנאן גם משהו, ש"אנא" היא בקשה, בקשה שהוא אפילו לא מפרט את המבוקש אלא מתחיל לספר סיפור. אחר כך הוא אומר "אם תשא", אפילו לא מוסיף 'בסדר', ומיד מוסיף, 'מ'איים' על הקב"ה, "ואם אין [אם לא תשא] מחני נא", תוציא אותי מכאן, מכל התורה שלך.

בכל אופן, רק פעמיים אלה הם "אנא" בתורה, ואחר כך יש עוד ה"פ בני". חוץ מהפעמיים בהלל יש עוד שלש פעמים, אחת בתפלת דניאל ופעמיים בתפלת נחמיה. אלה הופעות "אנא", וכאמור יש עוד ו"פ "אנה".

אם כן, עשינו כעת שני דרושים של תופעה של 13, קשור לבר מצוה – 13 "זה קרבן" ו-13 "אנא-אנה". לחיים לחיים. נגנו "ממצרים גאלתנו".

החתונה – חזרה לבקש מבן-הזוג

לחיים לחיים. בגיל 13 כבר מקבלים דעת ויודעים ממי לבקש, לא צריך לבקש מאבא ואמא כל דבר – מבקשים מה'. כמה זמן זה

ה. "חכמה ודעת ושמחה" לששה שטובים לפני ה'

התחדשות ב"חכמה ודעת ושמחה"

נלך לעוד נושא. לחיים. "החדש הזה לכם", צריך להתחדש עכשיו, שחרור, חירות, התחדשות. יש רמז שודאי הזכרנו בעבר, דווקא פסוק בקהלת, של שלשה מושגים שהולכים יחד כנגד חב"ד וראשי התיבות שלהם **חדש**. כעת הנושא הוא התחדשות, איך מתחדשים?

כתוב "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה..." יש המשך בפסוק, נאמר את ההמשך בהמשך, אבל החלק הראשון בפסוק הוא "כי לאדם שטוב לפניו [לפני ה', לפני האלקים] נתן חכמה ודעת ושמחה", ר"ת **חדש**, לפי הסדר. בשביל להתחדש צריך קודם כל להיות טוב, שתהיה טוב לפני ה', ואז ה' נותן לך חכמה-דעת-שמחה ואתם אתה מתחדש, נעשה בריה חדשה, "חדש ימינו כקדם", "תתחדש כנשר נעורייכי".

חכמה-דעת-שמחה כנגד חב"ד ובסוד מצה-

מרור-פסח

חכמה-דעת הם חכמה ודעת, וכאן יש מקור ששמחה היא פנימיות הבינה. אין כאן בפירוש בינה, אבל אם עושים את הגימטריא של כל הלשון "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה" מקבלים ל פעמים בינה – ל היא "מגדל הפורח באויר", סוד הבינה בקבלה. רש"י אומר ש"חכמה ודעת" הם מה שאנחנו מכירים, אבל לא מפרש ששמחה היא פנימיות הבינה על פי פשט, אלא שיחד עם שה' נותן לך חכמה ודעת הוא גם נותן לך מאכל ומשתה וכסות נקיה. אם לאדם יש מה לאכול ומה לשתות ויש לו גם בגדים נקיים – לאו דווקא יקרים, "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", רבי נחמן

האבא אומר – צא מכאן. אצל בת זה לא הכיוון, לא רוצים שהיא תצא, רוצים לשמור עליה עד שתתחתן (בתורה סתם בת מצוה כבר מאורסת או נשואה), אדרבא, שתמשיך לבקש מההורים. אם היא בת טובה היא גם עוזרת הרבה בבית, היא ברכה בבית. זה הבדל מאד חשוב בחינוך, שעל בן אומר האב "ברוך שפטרני" ועל בת לא. [חושבים שהיא תעלב...]. כשהיא מתחתנת, לוקח קצת זמן – שבע ברכות – שהיא מבינה שאין כל כך ממי לבקש... אז כבר היא פונה ישירות לקב"ה (וכידוע אצלנו שהאשה היא עמוד התפלה בבית).

המתקה – נשיאת הפכים בפניה לה' ולאדם

נחזור לבן שמתחתן, הוא עכשיו חושב שיש לו ממי לבקש. מה התיקון בזה? נישואין הם נשיאת הפכים. אם זה באמת בתיקון, החינוך של הבחור, הרווק, שהוא עולם התהו – בעולם התהו אין נשיאת הפכים – הוא רק לבקש מה', יש רק כתובת אחת, זה החינוך וזו העבודה של בר מצוה עד החתונה, אבל אם החינוך הצליח יש שלב נוסף אחרי החתונה.

כמו ההבדל בין הבדלה להמתקה, שאם הצלחת באמת בהבדלה, יש בהמתקה חזרה למה שנבדלו ממנו. ילד קטן, עד בר מצוה, הוא תלותי, עם כל המשמעות השלילית, אבל אם כבר מצוה הוא השתחרר מהתלות או כעת, כשמתחתן, הוא יכול להחזיק בשני הקצוות, המתקה. כעת לא נורא שמתוך בטול, וידיעה שהכל מה' – והוא ממשיך להתפלל ולבקש מה' (ועל כך מקבל השראה מאשתו) – הוא גם יכול לבקש מהאשה. זו כבר עליה במדרגה, שהוא יכול את שניהם, שני הכיוונים. זו השלמה קטנה לגבי מה שדברנו קודם. [למה הוא מבקש ממנה והיא לא מבקשת ממנו?] היא מבקשת... נברך את כל הנשים שיצליחו.

"חכמה ודעת ושמחה" – רמזי הלב היהודי

נעשה עוד חשבון יפה: כמה שוה חכמה דעת שמחה? בדיוק 900, ל ברבוע, שלמות, סוד הלב היהודי (בחינת "בינה-לבא", "מגדל הפורח באויר" כנ"ל, שוב התכללות הכל בשמחה, פנימיות הבינה), תכשיט של אשה ("בינה יתרה הנתנה באשה"), ל פעמים ל, שתי למדין זו מול זו. הלב היהודי הזה הוא דווקא חכמה-דעת-שמחה.

נראה עוד משהו: נקח את המלה חדש ונחשב רק את חלק הנסתר שלה, אותיות המילוי: חית דלת שיין – גם שוה 900. כבר רמז יפהפה, שחלק הנסתר של המלה חדש שוה חכמה-דעת-שמחה, שהם ר"ת חדש.

אם זה סוד הלב היהודי, הלב הוא בעיקר שתי המדות אהבה ויראה. נעשה עוד חשבון: כמה שוה אהבה-יראה במספר קדמי (סכום כל האותיות עד אותה אות)? 900, אותו דבר, סוד חדש. זה רמז יפהפה בפני עצמו, כי זהו הלב היהודי, ל פעמים ל (ל של אהבה ו-ל של יראה הכלולה באהבה, "ובשתים יעופף", היראה מגבירה את האהבה ונותנת לאהבה לעוף ליעדה). אז יש לנו כאן שלשה דברים שיצאו לנו אותו מספר, 900, אותו מספר שלם של ל ברבוע, שיש קשר ביניהם.

מתנות "לאדם שטוב לפניו... ולחוטא"

מה ההמשך? "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים גם זה הבל ורעות רוח"¹⁰. לטוב לפניו ה' נותן חכמה דעת ושמחה ולמי שחוטא, ההיפך ממנו, מה ה' נותן? מענין,

¹⁰ בכל הפסוק יש יד מלים ו-גנה אותיות. הסימן: יד פעמים גה = 770. כל הפסוק – יחד, טובה, מלים ו-אלהים, אל-הים, אותיות, ודוק. חלוקת "אל הים" רומז לתחלת ספר קהלת – "כל הנחלים הולכים אל הים וגו'".

אומר שזהו תיקון הברית, עיקר תיקון הברית הוא בגדים נקיים – יש לך שמחה, זו שמחה. כך הוא מפרש את המלה שמחה – "מאכל ומשתה וכסות נקיה". בשביל להיות שמח צריך לאכול ולשתות ושיהיו לך בגדים נקיים. אבל שוב, זו פנימיות הבינה, צריך להבין שבאמת כך, "אם הבנים שמחה".

הסדר של חב"ד בפסוק הוא חכמה-דעת-שמחה, חכמה-דעת-בינה, י-ו-ה, סדר החב"ד שמוליד בלב את מדת הנצח, "נצח ישראל". יש משהו נצחי (נצחון לעד) בחב"ד הזה, "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה".

נצח בגימטריא פסח וחכמה-דעת-שמחה, ר"ת חדש, הם בשביל להתחדש ב"החדש הזה לכם" ובחג הפסח "זמן חרותנו". יש לומר שחכמה דעת שמחה הן כנגד מצה מרור פסח: פנימיות החכמה היא בטול, בטול הרצון בטול היש ובטול במציאות, ענין המצה, שלוש המצות של הקערה; הדעת היא פנימיות התפארת, מקום המרור בקערה, והיינו מה שהשבירה מתחילה מהדעת, לשון "וידע בהם את אנשי סכות" וכלשון קהלת "ויוסיף דעת יוסיף מכאוב"; על אכילת בשר הפסח נאמר "אין שמחה אלא בבשר" ובזמן הזה, מדרבנן, מקיימים זאת בשתית ארבע כוסות – "אין שמחה אלא ביין"¹⁰. לפי זה הכל נכלל בשמחה, באכילה ושתיה, בחג הפסח, על שם קרבן הפסח, דווקא.

¹⁰ בגמרא לומדים ש"אין שמחה אלא בבשר" מהפסוק בתורה "וזבחת שלמים ואכלת שם ושמתח לפני הוי' אלהיך" ו"אין שמחה אלא ביין" מהפסוק בדברי קבלה "ויין ישמח לבב אנוש". שני הפסוקים משלימים ל-59 ברבוע. וביחד עם "אין שמחה אלא בבשר" "אין שמחה אלא ביין" = 4949 = עז בר"פ (תהא שנת עז).

של אברהם (ולצירוף הנ"ל של חכמה-דעת-שמחה, צירוף הנצח) – הוא גם הרג אותו וגם ירש כל מה שהיה לו. הוא לא לקח שום דבר, אבל הוא ירש, קבל הכל – אחר כך הוא החזיר למלך סדום וחלק לחבריו ששמרו על הכלים.

בכל אופן, דורשים זאת על אברהם ונמרוד. אחר כך חז"ל ממשיכים לדרוש עוד חמש דרשות. בכל אופן, בהתחלה דורשים על אברהם, לומר שכל מה שידרשו אחר כך נכלל בו (כנ"ל סמימן המשפט = **אברהם**, הכל נכלל בו), כמו שכל הנשיאים נכללים בנחשון, "בתר רישא גופא אזיל".

המלכת אברהם ב"עמק שוה"

אחרי מלחמת המלכים כל המלכים הושוו והמליכו את אברהם ב"עמק שוה הוא עמק המלך". יש ווארט יפה שלא זוכר אם פעם אמרנו: למה המליכו אותו ב"עמק שוה הוא עמק המלך"? כל האו"ם התכנסו להמליך אותו. אם מחפשים דמות בתנ"ך של מלך המשיח אין מישהו כמו אברהם אבינו, לא משה רבינו ולא דוד המלך. הרמב"ן כותב זאת בפירושו. הוא מגייר את כולם ובסוף כולם ממליכים אותו.

למקום שממליכים אותו קוראים "עמק המלך" וגם "עמק שוה". למה גם "עמק שוה"? כולם הושוו להמליך אותו, אבל יש עוד דברים בגו. הוא זוכה להיות מלך על כולם, ו"מלכותו ברצון קבלו עליהם", כי יש בו משהו שכמו ש"אחד היה אברהם", שהוא מהעבר האחד וכל העולם כולו מהעבר השני, שהוא מתייחס לכולם בשוה, שויון. בזכות עמק השוה, מושג שמאד אוהבים היום, בזכות השויון שלו – שכולם שוים – ממליכים אותו.

אברהם הוא אחד כזה שמצד אחד הוא גזען, עתיד להיות גזען גדול מאד, ה' בעצם מכריח אותו להיות גזען ש"כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה" (הגזענות באה משרה), אך מצד עצמו, כך עושה רושם, לגמרי בעד שויון, כולם שוים אותו דבר. לכן באמת כולם באים

ה' נותן לכל אחד משהו, מתנה. אתה טוב – המתנה שלך היא חכמה דעת ושמחה. אתה חוטא, לא טוב, גם נותן לך – נותן לך ענין. בקהלת כל הענינים, איזה ענין שלא יהיה, הוא לא הכי טוב (בלשון המעטה).

מה הענין שהוא נותן לחוטא? "ענין לאסוף ולכנסו" – הוא כילי, אוסף כסף, מצליח בעסקים, יש לו ענין לרדוף כסף ולהצליח. בשביל מה הוא נותן לו את זה? כדי שאחר כך יתן לטוב לפני האלקים, בסוף לוקח זאת ממנו ונותן למי שטוב לפניו. למי שטוב לפניו ה' נותן חכמה דעת ושמחה. למי שלא טוב ה' נותן בראש שיעבוד קשה, ירויח הרבה כסף, כדי שבסוף כל מה שהוא עושה, אוסף וכנס, ה' יתן למי שטוב לפניו.

דרשת הפסוק על אברהם אבינו

נלך לחז"ל, איך הם דורשים את הפסוק? על ששה אנשים, שהראשון ביניהם הוא אברהם אבינו, עיקר ההתחדשות. השבוע" דברנו על התחדשות שאב הטיפוס שלה הוא אברהם אבינו, ראש כל הגרים, שהחליט להתחדש לגמרי, להתגייר, נעשה יהודי. כך הוא מחדש את כולם, עם אמונה, עם חסד, עם האהבה שלו – "בהבראם", הוא כל הזמן בורא את המציאות יחד עם ה' יש מאין, התחדשות, "ישמחו השמים ותגל הארץ". חז"ל אומרים שהאדם הזה, "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה", זה אברהם אבינו (ויש לזה סימן מובהק: המבנה של המשפט "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה" הוא ח מלים ו- **אל** אותיות, והסימן – ח פעמים **אל** = **אברהם**). כאשר דורשים שהטוב כאן הוא אברהם אבינו, מי החוטא? נמרוד, שהוא גם אמרפל שזרק אותו לכבשן האש. בסוף שאברהם יצא לנצח אותו – קשור למדת הנצח

דורשים על יצחק אבינו ואבימלך ואבימלך מלך גרר, מלך פלשתים. אחר כך על יעקב ולבן. אחר כך דורשים על עם ישראל שנכנסו בימי יהושע בן נון לארץ ישראל ועל הכנענים. לישראל ה' נתן חכמה ודעת וכו' (רק כאן המדרש לא מצטט "ושמחה" לרמוז שעד הכניסה לארץ, הכיבוש והישוב, אין שמחה בשלמות) ולחוטאים הכנענים הוא נתן במשך כל ארבעים השנים שישראל היו במדבר ענין לאסוף ולכנוס כמה שיותר כדי שבסוף ישראל יכנסו ויקבלו הכל, לתת לטוב לפני האלהים. זה כבר הדרוש הרביעי. אחר כך קופצים לחזקיהו המלך ודורשים על חזקיהו וסנחריב, שעל חזקיהו כתוב "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה", ולחוטא-סנחריב נתן ענין וכו', שמכל העמים שכבש לפני ירושלים אסף המון וכאשר נפלו קרבן בלילה אחד, ליל פסח, הכל קבל חזקיהו, "לתת לטוב לפני האלהים". אחרון חביב, הששי, דורשים על מה שיצאנו כעת מגאולת פורים, "מסמך גאולה לגאולה", מרדכי והמן. מרדכי לכתחילה קבל חכמה ודעת ושמחה, סימן שמרדכי הוא טיפוס שמח, גם תוך כדי כל השק ואפר שלו – בעצם יש לו חכמה דעת ושמחה – ולהמן יש רק ענין לאסוף

וממליכים אותו. אבל הלעומת-זה, שבעצם זה עתה הוא הרג אותו, הוא נמרוד. נמרוד רצה להרוג אותו כשהיה ילד קטן, השליך אותו לכבשן האש באור כשדים.

חמש הדרשות הנוספות

בכל אופן, הדרשה על אברהם היא תחלת הדרוש על פסוק ה-**חדש**, חכמה-דעת-שמחה. אחר כך דורשים על עוד חמשה אנשים. על כל אחד יש סיפור, אך נאמר כעת בקיצור וכל אחד יבין מעצמו (וגם יסתכל במדרש המקורי¹⁷):

¹⁷ קהלת רבה ב, ל:

כי לאדם שטוב לפניו וגו' כי לאדם שטוב לפניו זה אברהם אבינו נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה נמרוד ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים זה אברהם שנאמר (בראשית כ"ד) ואברהם זקן בא בימים וגו'.

ד"א כי לאדם שטוב לפניו זה יצחק נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה אבימלך ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים זה יצחק שנאמר (שם כ"ו) ויזרע יצחק בארץ ההיא.

ד"א כי לאדם שטוב לפניו זה יעקב נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה לבן ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים זה יעקב שנא' (שם ל"א) כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך.

ד"א כי לאדם שטוב לפניו אלו ישראל שהיו במצרים נתן חכמה ודעת ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס אלו הכנענים א"ר לוי אפילו טפת שמן לא היה נותן אחד מהם בגריסין שלו ואפילו נשברה ביצתו לא היה טועמה אלא היה מוכרה ועושה אותה דמים כדי שיכנסו ישראל לארץ וימצאו אותה מלאה ברכות ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים

אלו ישראל שנא' (במדבר כ"ו) לאלה תחלק הארץ.

ד"א כי לאדם שטוב לפניו זה חזקיהו נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה סנחריב ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים זה חזקיהו שנאמר (ד"ה ב' ל"ב) וינשא לעיני כל הגוים.

ד"א כי לאדם שטוב לפניו זה מרדכי נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן ולמי נאמר לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי שנאמר (אסתר ח') ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן וגו'.

לא מלכים וכבש את הארץ, הולך על כיבוש הארץ, נצחון.

למה חזקיהו הוא הוד? הוא בטחון סביל. המדרש הזה הוא מקור, שאיני זוכר אם פעם צטטנו כמקור – מקור מובהק לאיך שאנחנו מסבירים תמיד את ההבדל בין דוד שאומר "ארדוף אויבי ואשיגם" בבטחון פעיל לחזקיהו שהולך לישון, אין לו מה לעשות, וה' מפיל את אויביו לפני חללים-חללים, בבטחון סביל. חזקיהו הוא אב-טיפוס של בטחון סביל, והוא מלך כי "איהי בהוד", המלכות בהוד, אבל כל הסיפור שלו סביל לגמרי. המדרש הזה הוא ממש מקור. תמיד משוים בין דוד לחזקיהו, שדוד הפעיל אומר "ארדוף אויבי ואשיגם וגו'", וחזקיהו הכי סביל – יש עוד כמה דרגות באמצע, אבל הם הקצוות – הולך לישון. ממי דוד קבל את המדה של "ארדוף אויבי ואשיגם"? מאברהם אבינו. אברהם הוא החסד, אבל הנצח של אברהם – כמו שהסברנו לאחרונה – הוא מלחמת המלכים, הוא יוצא לנצח כמו דוד (והרמז: אחורי חסד – ח חס חסד = נצח), לא כמו חזקיהו^{כב}. בכל אופן, חזקיהו כאן הוא ההוד.

מה לגבי מרדכי? מרדכי הצדיק היינו היסוד כמ"ש (חותרם המגלה – "הכל הולך אחר החותרם") "ודבר שלום לכל זרעו", תיקון הברית, והמן הרשע הוא פגם הברית, הלעומת-זה של "והמן כורע גד" – אין צדיק ורשע כמו מרדכי והמן.

אם כן, המדרש הזה הוא מדרש מאד יפה, כמו שאנחנו תמיד אומרים – 'שיעור ראשון בחסידות, בקבלה וחסידות' – של שש המדות,

^{כב} אברהם חזקיהו = חשמל, משולש זך = דוד פעמים זך (בהכאה פרטית, אברהם חזקיהו = 20272 = חשמל ועוד חן פעמים ז בחזקת ג, "גשם נדבות"), וביחד עם דוד = הרבוע הכפול של דוד (20272 הנ"ל ועוד דוד = 20286 = דוד פעמים 1449, 7 פעמים אור = אור פעמים צח). אברהם חזקיהו דוד ר"ת אחד.

ולכנוס, הכל בשביל לתת לטוב לפני האלקים, לתת למרדכי.

עד כאן המדרש. הילקוט שמעוני מביא עוד מדרש ממקום אחר על הפסוק, אבל המדרש המקורי כולל את ששת אלה^ט – אברהם, יצחק, יעקב, ישראל, חזקיהו, מרדכי^ב – ולכל אחד יש את הלעו"ז שלו.

הקבלת שש הדרשות לו"ק

מה המבנה? פשוט מאד, ו"ק. אברהם-יצחק-יעקב הם האבות. קודם כל, מאד מענין – מתחיל באבות האומה דווקא, אין פה יוסף ואין פה משה ואהרן ואין פה דוד, "אין קורין אבות אלא לשלשה", ומהפסוק הזה אני מבין משהו לגבי אבות האומה, שהם הגנים היהודיים שלי. אבות האומה הם שלשה אנשים, דוד אחרי דוד, שלכל אחד יש לעומת-זה והם עובדים ביחד – הטוב מקבל חכמה דעת ושמחה והשני מקבל הרבה עושר וכבוד, אבל בסוף את הכל ה' נותן לטוב לפניו. זה גדר של אב, של אברהם יצחק ויעקב.

אחר כך קופץ באמת לבנים, אין עוד מישהו פרטי שבא מיד אחריהם – אז בא עם ישראל כולו שנכנס לארץ ישראל. צריך לומר שעם ישראל הוא נצח, "נצח ישראל". כמו שאברהם אבינו לחם נגד המלכים עם ישראל לחם נגד

^ט ובקהלת זוטא פ"ב מובאות כסדרן (ובקיצור נמרץ) רק חמש הדרשות הראשונות.

^ב אברהם יצחק יעקב ישראל יחזקיהו (כך כתוב בפסוקים המובאים במדרש) מרדכי = 1599 = 13 פעמים 123, אהבה פעמים ענג (עם ז), הכל נכלל בסוד "אחד היה אברהם", "כי אחד קראתיו", "אהבה בתענוגים". כנגדם: נמרד אבימלך לבן כנענים סנתריב המן = 1144 = 13 פעמים 88 = מרדכי (הששי, החותר – "הכל הולך אחר החותרם") במילוי: מם ריש דלת כף יוד!

אפשר גם לצמצם את כולם בדור אחד, כמו שאנחנו רוצים.

המלכות: סיפור על אבא בן ועבד

אמרנו שיש עוד מדרש אחד (שמצורף בילקוט עה"פ ממקום אחר²²) שמשלים את המלכות. הששה הם הו"ק. המיוחד במדרש הזה שאין בו שתי דמויות אחת נגד השנייה אלא שלש. מי הן שלש הדמויות? אבא בן ועבד. הסיפור הוא ככה:

היה בן לאבא – גם לכבוד הבר מצוה – בן טוב, בן שיושב בישיבה ולומד. הוא היה בארץ ישראל, תלמיד חכם. היחס בין האבא לבן היה משהו כמו יששכר וזבולון – הבן היה יששכר והאבא יצא לעשות מסחר, האבא היה זבולון, פרנס את הבן. פעם אחת האבא היה באיזו נסיעה במרחקים, במדינת הים, ופתאום הוא חש שלא בטוב והרגיש שהוא הולך להפטר מהעולם. כל הרכוש שלו היה אתו. היה עם האבא הזה עבד ששמש אותו, אז האבא הבין שאם הוא יפטר העבד יגנוב את כל מה שיש לו ויברח. איך הוא יכול לעשות שהירושה שלו תגיע לבן שלו? הוא חשב וחשב, היה חכם, ה' נתן לו "חכמה ודעת ושמה" – הוא קרא לעבד שלו ואמר לך לבלר, תביא לי קלף בשביל לכתוב שטר, חוזה. הוא מרגיש שכעת הוא נפטר מהעולם, ואומר לבלר שיכתוב לו בנוכחות העבד – כך באמת עשה – את כל הרכוש שלי, הכל של העבד, חוץ מדבר אחד שהבן שלי בארץ ישראל יבחר לו, שתהיה לו למזכרת. שלבן תהיה איזו מזכרת ממני, אבל הכל אני נותן לעבד. האבא הבין שהעבד הזה, אם לא היה עושה כך, היה לוקח הכל ובורח – אבל כאן הוא יכול לקבל הכל חוקי. העבד מעדיף לקבל את הכל באופן חוקי, אם אפשר

ולמה חז"ל מתוך כל ריבוי הדמויות בתנ"ך בוחרים דווקא באלה, "כי לאדם שטוב לפניו וגו'" שייך דווקא באלה. ולסיכום:

חסד	גבורה
אברהם (ונמרוד)	יצחק (ואבימלך)

תפארת
ת
יעקב
(ולבן)

נצח	הוד
ישראל (והכנענים)	חזקיה (וסנחריב)

יסוד
מרדכי
(והמן)

מי בחסידות הם אברהם, יצחק ויעקב? הבעש"ט, המגיד ואדמו"ר הזקן. מה כתוב עליהם? משהו דומה, שלכל אחד מהם היה לעומת-זה (ויש על זה תורה שלמה של הבעל שם טוב). לא כל כך כתוב על הבאים אחריהם, אלא דווקא על שלשת הראשונים – לכל אחד יש את הלעו"ז שלו. אם רבי אייזיק אמר שלפני ביאת המשיח צריך להיות עוד פעם בעש"ט, מגיד ואדה"ז ("סדר חדש", שייך ל"החדש הזה לכם" ולליל הסדר). איך אפשר לדעת שכבר התחיל? כנראה זה הסימן. אם לאברהם אבינו יש נמרוד אחד כבר בסדר, כבר סימן טוב.

²² תנחומא לך לך ח (בהקשר של ירושת אברהם את נמרוד-אמרפל – "נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן").

על המלך (הבא) לקיים את הפסוק "אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה [לקנות אותי לעבד וכך הוא 'קונה שמים וארץ' וכל אשר בס]". מיהו נפגע מהסיפור הזה? [לא, אני רק מבין שעובד כל הזמן בשביל הבן שלי]. בסדר, זה טוב, שהקב"ה יעבוד כל הזמן בשביל הבנים שלו. לחיים לחיים. נגנו "פרה בשלום".

ז. השלמת תופעות "גורעין ומוסיפין" ודורשין" ב"פסיק טעמא בגווייהו"

בינתיים כבר עשינו עבודת בית על "שמואל שמואל", "חן חן", "שלום שלום" ו"אמן אמן", איך יש בהם "גורעין ומוסיפין ודורשין" כאשר "פסיק טעמא בגווייהו":

מ"שמואל שמואל" לשאול ואדם-דוד-

משיח על ידי הנסירה

יש שאלה לגבי שמואל הרמתי, הרי כתוב "ותקרא את שמו שמואל כי מהוי' שאלתיו" (ובהמשך אומרת חנה לעלי: "אל הנער הזה התפללתי ויתן הוי' לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו. וגם אנכי השאלתהו להוי' כל הימים אשר היה הוא שאול להוי'") – עוד ד פעמים לשון שאלה כאשר הסיום הוא "שאול"! אז המפרשים אומרים ששמו היה צריך להיות שאול ולא שמואל. רואים במפורש שה-מ שלו נוספה לו מאיזה מקום, ואכן שאול הוא המלך הראשון שהמליך – "ראשית אוננו" בתור מושח את המשיח. דרך אגב, מי שנקרא "משיחו" – יוסף-יצחק, מצד אחד הוא דוד פעמים הוי', אבל העיקרי שנקרא "משיחו" כמה וכמה פעמים – הוא שאול.

אם כן, פשוט שצריך להוריד משמואל את ה-מ ואז הוא נעשה שאול, וכשמוסיפים את ה-מ ל-שמואל מקבלים 417. שאול אני מבין, אבל מה הצד השני? כל סוד הנסירה, "גורעין

להרויח הכל חוקי הכי טוב, הוא גם יעשה מאמץ לשם כך. כך הוא עשה והעבד נורא שמח. באמת האב נפטר, ומה עשה העבד? חזר לארץ, נכנס לבית דין, הראה את הצוואה, הביא איתו את כל הרכוש שהיה עם האבא – הכל שלי, כך כתוב, חוץ מדבר אחד שהבן יבחר. בית הדין קרא לבן שהבן יבחר מה שהוא רוצה מתוך הרכוש. כשהבן הזה שמע זאת כמובן התגובה הראשונה היתה שכמעט התעלף, חשכו עיניו, מה הוא יעשה?! כתוב שהיה שם איזה חבר או איזה רב טוב שקרא לבן ואמר – תדע שאבא שלך היה חכם גדול מאד, הבין כך וכך, ונתן לו עצה מה לעשות. באמת הבן חזר לבית דין וכששאלו אותו – תבחר דבר אחד, מה אתה רוצה? הוא מיד הרים את היד שלו ושם אותה על ראש העבד, אמר שהוא קונה את העבד, ו"מה שקנה עבד קנה רבו" – ביחד עם העבד הוא קנה את כל הרכוש. על הסיפור הזה דורשים חז"ל "כי לאדם שטוב לפניו [האבא] נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא [העבד] נתן ענין לאסף ולכנוס [ענין כאן הוא רצון חזק שיהיה לו הכל, והכל בשביל] לתת לטוב לפני האלהים [הבן]".

כאן מחלק בין האבא לבן. עד כאן היו שנים וכאן כבר יש שלשה (שבעצם הם שנים, שהרי "ברא כרעא דאבוה" ו"יפה כח הבן מכה האב"). יש לסיפור זה גם קשר למרדכי והמן – קשר בין שתי הספירות האחרונות, יסוד ומלכות – שהרי מסופר בחז"ל שמרדכי קנה את המן לעבד וכו'. זהו סיפור מהחיים (והמות), "רגליה יורדות". חכמת האב היא חכמת המלכות, חכמת "אין מלכות נוגעת בחברתה". חכמת המלכות מכינה את המלך הבא בסוד "איזהו חכם הרואה את הנולד" – "עת ללדת ועת למות" – ו"אין מלך בלא עם" ר"ת 'עוד מלך', כמבואר אצלנו במ"א), סיפור מהשטח. הסיפור הזה של אבא-עבד-בן הוא כאן המלכות של כל מבנה הדרושים על הפסוק הזה. כל עם המלך הם עבדים למלך ו"מה שקנה עבד קנה רבו".

בעצמות. **כל יכול** יוצא מנסירת "**חן חן**", שיך לבנין בית המקדש (לאחר חורבן וגלות), לאבן הראשה.

צריך הרבה לתת את הדעת. חן הוא בכלל תכונה נשית, "תמורת חן כעור" במלכות, והייתי חושב ש"כל יכול" הוא מאד גברי. כל הוא יסוד, כח אין סוף, יכול לעשות מה שהוא רוצה, ו"חן חן" הוא יפי שביפי. איך כח ויפי הולכים יחד? כאן רואים שעושים סוד הנסירה ב"**חן חן** לה", מדגישים שהוא "לה", ומקבלים **כל-יכול**. אז מי **כל-יכול**? אשתך, כמו שכתוב "הכל [יכול] מן האשה". **ח** ניסן ר"ת **חן**, והוא כנגד חדש **חשוון** – **חן אשה** (כמאמר חז"ל, "**חן אשה** על בעלה") – "חן חן לה" הוא הוא הכח הכל יכול להביא את המשיח (דמורח ודאין, החוש של חדש חשוון) ולבנות את בית המקדש במהרה בימינו.

מ"שלום שלום" לשלו ולב אחד על ידי

הנסירה

ומה לגבי "שלום שלום" (הקרוב ל"שמואל שמואל" בהפרש של **א**, תוספת הכולל, ודוק²²)? אם נגרע את ה-**ם** (אות המלכות, כמבואר לעיל כמה פעמים, גם בנוגע ל"שמואל שמואל") **משלום** נקבל **שלו** לשון שלווה. ואכן שלום הוא מצב של שלווה, כמו שהוקשו שני המושגים פעמיים זה אחר זה (על פי שני עדים²³): "שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך. יהי שלום בחילך שלווה בארמנותיך". כאשר מוסיפים **ם** לשלום, בסוד "לסרבה [להרבות את ה-**ם**] המשרה ולשלום אין קץ [עם שתי אותיות **ם** שתומה, חותם בתוך חותם, מקיף על

ומוסיפין ודורשין", הוא מאד יפה, תיקון מאד גדול. איך באמת הגיעו לשאול? מה שמואל עשה? גורל, "וילכד שאול בן קיש". מי בצד השני? 417. האריז"ל אומר **שאדם** ר"ת **אדם-דוד-משיח**, והנה, **אדם דוד משיח** שוה 417! משהו יפהפה, שמצד אחד יש **שאו**ל ומצד שני **אדם-דוד-משיח**, "רמה קרני", זה דוד, "ולא פכיי", זה שאול. אם כן, זה דרוש מאד יפה על "שמואל שמואל" עם הפסיק טעמא.

מ"חן חן" לכל-יכול על ידי הנסירה

מה לגבי "חן חן"? "תשאות חן חן לה", האבן הראשה של בית המקדש השני (הרומזת גם לבית המקדש השלישי). מאד פשוט, מה צריך להוריד מה-**חן**? מה אפשר להוריד מה-**חן**? צריך להוריד את ה-**ח** ואז נשאר **ן**, שער ה-**נ**, ואם מוסיפים את ה-**ח** ל-**חן** השני מה מקבלים? [נ נח]. לא, זה הפוך, **ח-חן**. מה מקבלים? [**בן דוד**]. כן, אבל יש משהו יותר מכוון. על ידי הנסירה של "חן חן" מקבלים 50-66.

בכלל, מהו סוד הנסירה? שהז"א מוסר את כל הדינים לנוקבא – הוא פוחת והיא מתוספת. אם זה השם יוסף-יצחק של הבר-מצוה, של הרבי הקודם, יוסף הוא הז"א שהוריד מעצמו הוי' אחד, שיחסית הוא הוי' של המלכות, דינים, כמו שאמרנו, והנוקבא כאן הוא יצחק, מאד מתאים כי הוא נשמה דנוקבא ובנין המלכות מהגבורה. אז בעצם בשם יוסף-יצחק הזכר הוא יוסף והנקבה היא יצחק.

אם נותנים **ח** מ-**חן** ל-**חן** השני מקבלים 50-66, שוה **כל** ואם מוסיפים 16 מקבלים את המלה **יכול**. זה סוד שמובא אצלנו, שהקשר בין חמשים לששים ושש הוא **כל-יכול**. יש שלש בחינות בעצמות, בבחינת יחיד – נמנע הנמנעות, נושא הפכים, כל יכול – כמו שמוסבר אצלנו באריכות. כל יכול הוא שרש התהו בעצמות, שרש אמא, דהיינו שרש האשה

²² אם היינו גורעים **שמואל** הראשון את ה-**א** ומוסיפים אותה ל**שמואל** השני היינו מקבלים **שלום בשלום** (אותיות **מלבוש**, סוד **חשמל** כנודע). יש בתנ"ך 135 "שלום" ו-34 "בשלום". 135 ועוד 34 = 169 = 13 – אחד, אהבה – ברבוע.

וכאשר נוסף את ה-ג ל"אמן" השני נקבל "נאמן".

מה פירוש 'אם נאמן'? האשה הסוטה אומרת "אמן אמן" ופירש"י "אמן אמן. קבלת שבועה אמן על האלה אמן על השבועה אמן אם מאיש זה אמן אם מאיש אחר אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה שומרת יבם וכוונה". ואם אכן היא נמצאת נאמנת לבעלה אזי היא מתברכת "ואם לא נטמאה האשה וטהרה הוא ונקתה ונזרעה זרע" ופירש"י "ואם לא נטמאה האשה". בסתירה זו. 'טהורה היא'. ממקום אחר. 'ונקתה'. ממים המאררים ולא עוד אלא 'ונזרעה זרע' אם היתה יולדת בצער תלד בריוח אם היתה יולדת שחורים יולדת לבנים"²⁴.

²⁴ "ונקתה ונזרעה זרע" = 1176, משולש 48 (24 פעמים 49) = "יסוד היסודות ועמוד החכמות" (פתיחת ספר הרמב"ם). וביחד אם "אמן אמן" – אם נאמן = 1358 = "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (יחודא תתאה, תיקון המלכות, האשה) = ז פעמים צדק (מלכותא קדישא) = דוד (מלך ישראל חי וקים) פעמים מהיטבאל ("ישם אשתו מהיטבאל"), אשת עולם התיקון (שהוא חי וקים לעד – בהדר ומהיטבאל נאמר בתורה רק "וימלך" ללא "וימת", כמו שנאמר בשבעת המלכים שקדמו. הדר מהיטבאל = אשה [ואם לא נטמאה האשה וטהרה הוא" – "האשה" ב-ה הידיעה] = ג פעמים אמונה, בחינת אם נאמן, הערך הממוצע של ג אותיות אשה. יש כאן רמז לסדרה לינארית בהפרשים של מהיטבאל-מהיטבאל החל מ-יה, סוד "שכינה ביניהם" (י של איש ו-ה של אשה): 15 [יה] 112 [הוי' אלהים, שם מלא, שעולה גם אהיה הוי' א-דני, סוד יבק, סוד המעבר מעלמא דשיקרא לעלמא דקשוט, מתהו לתיקון, מ-ז מלכין קדמאין דמיתו למלך השמיני ואשתו – לראשונים לא היתה אשה – הדר ומהיטבאל] 209 [הדר] 306 [אשה] = הדר מהיטבאל [אל פעמים אחד, הלוא [אותיות אלוה] אל אחד [ע"כ = אלהים] בראנו [שבעה הבלים של קהלת] = משה [פרו ורבו!]]! עד כאן (6 המספרים הראשונים של הסדרה) = 1545 = 3

גבי מקיף, של שלום אמת, שלום אין קץ], "מקבלים 416 = לב פעמים אחד (טז פעמים הוי', יצחק יצחק, סוד קץ חי – שלום אין קץ).

במספרים קבלנו 336 ו-416, זוג של כפולת 7 וכפולת 13 – 7 פעמים 48, מח (7 ועוד 48 = 55, משולש 10) ו-13 פעמים 32, לב (13 ועוד 32 = 45, משולש 9, יחד כל ארבעת המרכיבים = 100, לפי הכלל הידוע בזה, שלמות של 10 ברבוע, יפ"י), כאשר היחס של מח:לב הוא יחס של ג:ב (מח ולב הם זכר ונקבה בסוד "הנסתרת", "חכמה מוחא... בינה ליבא", והם בסוד אדם וחיה בגן עדן מקדם, כאשר הנחש הוא בסוד הכבד כנודע. בדרך כלל בזוג של 7-13 כפולת ה-13 היא הזכר וכפולת ה-7 היא הנקבה, אבל כאן ונהפוך הוא, וכמו שהוסבר לעיל שדווקא גורעין מהזכר ומוסיפים לנקבה, ודוק).

מ"אמן אמן" לאם-נאמן על ידי הנסירה

ולגבי "אמן אמן": ידוע שהשרש של המלה אמת הוא אמן רק שה-ג נופלת מהשרש (כמו גם בכך ובת), סימן שה-ן היא עיקר המלכות בשרש (מלך המשיח נקרא בר נפלא), ובסוד "לפני שמש ינון שמו", לשון מלכות. כאשר ננסר את ה-ן מה"אמן" הראשון ישאר "אם"²⁵

²⁵ אם ובמילוי ובמילוי המילוי ובמספר קדמי = 804 = 12 פעמים בינה (יב צירופי אלול) – "אם ואם-אם] לבינה ולבינה = מהיטבאל, אם לבינה = מנחם כו] תקרא [לבינה תקרא' = חוה, אם הבל ושת פעמים יוכבד, אם משה ר"ת משה ש הבל, כמבואר בכתבי האריז"ל". כל הפסוק, "כי אם לבינה תקרא לתבונה תתן קולך" = 2368 = אדם-חוה פעמים הבל. דילוג תבות: "כי... לבינה... לתבונה... קולך" = 776 = 4 פעמים צדק (הערך הממוצע של 4 התבות) = 8 פעמים "לבינה" ("לבינה" ועוד ז פעמים "לבינה") = מהיטבאל (יחוד מה בן כו)!

את המלה "אם" אפשר לקרוא גם "אם"
ונמצא כאן רמז יפהפה לדברי אחיה השילוני
לירבעם: "והיה אם תשמע את כל אשר אצוך
והלכת בדרכי ועשית הישר בעיני לשמור חקותי
ומצותי כאשר עשה דוד עבדי והייתי עמך
ובניתי לך בית **נאמן** כאשר בניתי לדוד ונתתי
לך את ישראל".

הנאמנים במקרא

אצל מי נאמר "נאמן" במקרא? בתורה רק
משה נקרא "נאמן" – "לא כן עבדי משה בכל
ביתי נאמן הוא". בנ"ך מצאנו שנאמר לשון
נאמן גם באברהם, שמואל, דוד, צדוק (מבני
אלעזר ופינחס שקם, בימי שלמה בן דוד, להיות
כהן גדול נאמן תחת אביתר מזרע איתמר ועלי),
ירבעם (כנ"ל, שלא קיים את תנאי ה"אם"),
יהודה (לעומת בית ישראל – ויהודה עד רד
עם אל ועם קדושים נאמן) שבנא (שדמה
בעצמו להיות נאמן על בית המלכות), אליקים
בן חלקיהו (שנכנס תחת שבנא להיות נאמן על
הבית). **אברהם משה שמואל דוד צדוק**
ירבעם יהודה שבנא אליקים = 2080 = 80
(**יסוד, כלל**) פעמים **הוי** ב"ה = משולש 64
(8 ברבוע, **דין, אדם-חזה** – עיקר הנאמנות
הוא בין האיש לאשתו). והוא עולה 9 פעמים
יצחק, שהיה נאמן בתכלית לאשתו (עיקר
הנאמנות כנ"ל), שלא נשא אשה אחרת כאביו
אברהם ובנו יעקב (ולא כמו משה שפרש
מאשתו)¹².

מאמירתה "אמן אמן" היא נעשית "אם הבנים
שמחה" (אם בלשון חז"ל הוא גם במשמעות
של רחם, כאשר היא נמצאת נאמנת השי"ת
מרחם על רחמה), והשי"ת נאמן לקיים את
הבטחתו לה הכתובה בתורה, "תורת אמת"
("אין אמת אלא תורה").

פעמים **תפלה**, רמז ל-ג **תפלה** ל... בספר תהלים:
"תפלה לדוד" (סוד תפלה של **יד** = **דוד**) "תפלה
למשה" (סוד תפלה של ראש, בחינת משה, ראש בני
ישראל. עד כאן שתי תפלות שכנגד שתי המצות של
הנחת תפילין, ההכנה לעיקר עבודת התפלה) "תפלה
לעני" (עיקר העבודה שבלב זו תפלה, ובבחינת עינו
[עני-עין] למטה ולבו למעלה, תכלית עבודת התפלה) –
עבודה שבלב זו תפלה היינו ענינה הפנימי של מהיטבאל
אשת הדר [הערך הממוצע של **מהיטבאל תפלה** =
אשה = הדר **מהיטבאל**!], והיא כוללת את ג התפלות
הנ"ל. **דוד משה עני** = ג פעמים **נצח-הוד**, מקור
המוחין חו"ב של הנוקבא, מהיטבאל [והוא עולה מילוי
שם אהוה, שם הדעת, מילוי יודין המקביל למילוי **עב**
דהוי': **אלף הי ויו הי**, והוא סוד **אצבע**, כמבואר
במ"א]. ראשי התבות של **דוד משה עני** – **דמע** – היינו
תפלה בדמע דשערי דמעות לא ננעלו. **דמע** = ו פעמים-
צירופי **חזה**, ערך הס"ת של **דוד משה עני**. רת"ס אותיות
ש-די ("והיריקתי לכם ברכה עד בלי די" בזכות מתן
הצדקה לפני התפלה, ברכה בגשמיות כפשוטה בזכות
הצדקה וברכה ברוחניות על ידי התפלה שלאחר מתן
הצדקה, סוד "ואני בצדק אחזה פניך" – גילוי אור הפנים
של השי"ת). **דוד משה עני** בהכאה פרטית [ד פעמים
מ פעמים **ע** וכו'] = 101400 = 6 פעמים 16900 = 130,
עני ברבוע [6 פעמים כנגד ו צירופי **עני**. הכל יצא מתוך
סכום 6 המספרים הראשונים של הסדרה הנ"ל של סוד
מהיטבאל, מ"יה", "שכינה ביניהם" עד "**פרו ורבו**"
(**יה פרו ורבו** = **תפלה**)] – "תפלה לעני" היא העולה
על כולנה ("תפלה לעני כי יעטף ולפני הוי' ישפך שיחו",
בבחינת "שפכי כמים לבך נכה פני ה'". מבואר בדא"ח
שעיקר תפלת העני הוא שתמיד יהיה "לפני הוי'" לשפוך
שיח ולב), כמבואר בזהר ובדא"ח (!).

¹² האותיות שבאמצע השמות שלהם מספר לא-זוגי של
אותיות: אברהם משה שמואל דוד ירבעם יהודה = 520
= 10 פעמים **בן**. שאר כל אותיות השמות = 1560 = 10
פעמים **יוסף** שעולה **ציון**. נמצא רמזו **שיצחק** היינו **בן**
ציון (ורמזו מובהק לצירוף השמות יוסף יצחק, ו**שיצחק**
הנו **בן יוסף** הגם שעל פי פשט הוא סבו של יוסף,
וד"ל).

מחוברות של נייחא דרוחא, לעילא ולתתא, בלי פסיק טעמא בגווייהו, כמו ש"משה משה", משה דלעילא ומשה דלתתא, בלי פסיק טעמא בגווייהו). ועוד, "ונח מצא חן בעיני הוי", והרי עיקר מציאת החן בעיני הוי' בתנ"ך שייך למשה דווקא. והיינו בסוד "תשאות חן חן לה" שיש גורסים עם פסיק טעמא בגווייהו ויש גורסים בלי.

היונה נאמן לבן/בת זוגו, עיקר ענין הנאמנות כנ"ל. "ציר" לשון ציור, תמיד הוא מצייר בלבו את צורת בן/בת זוגו ומשתוקק ל/וה (בסוד "עיניך יונים", "אחת היא יונתי תמתי"). הערך הממוצע של יונה "ציר נאמן" הוא $16 = 256$ ברבוע (4 בחזקת 4, 2 בחזקת 8) = אהרן, אותיות נראה, מקור האהבה-רבה בין בני הזוג. יונה משה = יצחק יצחק (ההפרש בין יונה למשה עולה מרדכי – "מרדכי בדורו כמשה בדורו". הכנף = 137, קבלה וכו'), שהוא כללות ענין הנאמנות (בפרט בין איש לאשתו) כנ"ל. לחיים לחיים.

נשמת משה ויונת נח

והנה, "ציר נאמן לשלחיו" דרשו חז"ל על היונה של נח (לעומת העורב שלא היה ציר נאמן). נשמת משה – "בכל ביתי נאמן הוא" (והוא בחינת "אם-נאמן", שזכה לכינה, "אם הבנים שמחה") – היה בזמן נח, כמ"ש "בשגם [= משה] הוא בשר [הגואל אותנו ממצרים, המבשר את הגאולה האחרונה – הוא גואל ראשון והוא גואל אחרון] והיו ימיו [בגלגולו הבא] מאה ועשרים שנה". "ציר נאמן" = אמת (משרש אמן כנ"ל) – "משה אמת ותורתו אמת". משה תקן את נח באמרו "מחני נא" – "מחני" אותיות "מי נח", כמבואר בזהר. כמו שאצל משה נאמר "משה משה" ולא פסיק טעמא בגווייהו כך אצל נח נאמר "אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים" ולא פסיק טעמא בגווייהו (אלא שאצל נח על פי פשט וטעמי המקרא אין חיבור בין שני השמות אלא שבזהר כן דורשים "נח נח" כשתי דרגות

ו' ניסן ע"ז - ירושלים פרצוף אברהם אבינו

שיעור חדש ניסן באנגלית

א. פרצוף אברהם אבינו | ב. שאלות ותשובות

ניסן ופסח – התקשרות לאברהם אבינו

בשיעורים הקודמים התייחסנו לנשמות שהן אבי-טיפוס בעם ישראל. ניסן, "החדש הזה לכם", זהו החדש, זהו הזמן, זו השנה החדשה – השנה היהודית החדשה מתחילה כעת – בה מופיעה הנשמה הראשונה של עם ישראל, אברהם אבינו. לכן הזמן של ההתחדשות הוא הזמן בו עלינו להתקשר לנשמת אבינו הראשון, אברהם אבינו, שאחרי 19 דורות של חשכה, כוכב חדש, התחיל להאיר בשמי היסטוריה. עליו כתוב "מי העיר-האיר ממזרח", זהו אברהם אבינו. כל העולם מתחיל להתחדש, בזכות ההופעה של היהודי הראשון.

כמו שהתבוננו בפעמים הקודמות, ננסה גם הפעם לצייר פרצוף שלם של נשמת אברהם אבינו כפי שהיא מצטיירת בתורה – דברים שעברו עליו, הקשר שלו עם בני דורו, לא-יהודים, אז עוד לא היו יהודים בעולם, אבל הוא היה שם בשביל כולם, עורר את כולם להאמין בה' טוב אחד, הכורא והמתמיד לברוא ולחדש את העולם. וכך נאמר עליו, "ויקרא שם בשם הוי' אל עולם". האמונה בא-ל אחד שבכורא את העולם תמיד כוללת גם את יסוד ההתחדשות בכריאה עצמה, שהרי בכל יום ובכל רגע כל הבריאה מתחדשת יש מאין.

שלשת החגים של התורה – פסח, שבועות וסוכות – מקבילים בעצמם לשלשת האבות. החג המתקרב, פסח, הוא החג של אברהם אבינו וכל החדש הוא חדש של אברהם אבינו.

א. פרצוף אברהם אבינו

חדש ניסן – זמן להתחדשות ותחיה

אחה"צ טובים ובקר טוב לכולם סביב העולם. אנחנו מתקרבים לחג הפסח, חג הגאולה, השחרור, הזמן של יציאת מצרים, "זמן חרותנו" – זמן של יציאה מכל המיצרים וההגבלות. זהו חדש ניסן, חדש האביב, כפי שהוא נקרא בתורה – חג של צמיחה חדשה, חיים חדשים, כל העולם מתחדש בעצמו, מתעורר לחיים. היינו בשנת חורף וכעת כולנו מתעוררים, מתחדשים, כמו צמח קטן – צמח הוא שמו של משיח – שנובט וצומח מחדש, נביטה חדשה של תקווה וחירות. הכותרת שלנו היא התחדשות ותחיה.

כתוב בתהלים "תתחדש כנשר נעורייכי", התחדשות כמו נשר, שכל עשר שנים חוזר לחיים לפי חז"ל. בכל אופן, חדש ניסן, יציאת מצרים, הם התחדשות. בעברית חדש הוא גם לשון התחדשות וגם חודש – בכל חודש חדש הירח מופיע מחדש, אחרי שהוא נעלם הוא נולד מחדש. על ניסן כתוב "החדש הזה לכם ראש חדשים" – הוא ההתחלה של כל החדשים, "החדש" ב-ה הידיעה, כלומר החוויה והעבודה האלקית של ההתחדשות והתחיה.

כתר: מסירות והתמסרות לשליחות

נפש

הדבר הראשון ביחס לאברהם, שעושה אותו היהודי הראשון, הוא מסירות הנפש שלו. אולי יותר מכל נשמה אחרת שאנחנו קוראים עליה בתורה ובתנ"ך יש לו מסירות נפש מוחלטת לשליחות שלו עלי אדמות. אנשים יכולים להוולד בעולם ולא לדעת בכלל שיש להם שליחות, והוא האדם הראשון שממתי שקם בבקר עד שהולך לישון – או לפני שהוא קם, בעודו ישן – חי עם תודעת שליחות. מה השליחות שלו? להאיר את העולם.

לידת אברהם אבינו בשנת 1948 (וחזרתו

בדורנו)

אברהם נולד אחרי 19 דורות של חשך, לפי הלוח העברי הוא נולד בשנת 1948 מהבריאה. אם המספר הזה מוכר לנו, הוא עושה אסוסיאציה למשהו, הוא גם הזמן של לידת אברהם. עד אז היה חשך בעולם ואברהם הופיע אחרי 1948 שנה ומאז החל להיות אור בעולם.

חשך בתורה הוא גם גלות. במצרים עם ישראל היה בגלות ואנחנו בגלות מאז חורבן בית שני. כמה זמן אנחנו בגלות? כדי לענות על כך צריך קודם כל לדעת מתי היה חורבן בית שני, ממנו החלה הגלות הארוכה בה אנו נמצאים. יש שתי דעות לפי ההיסטוריונים מתי היה החורבן, בשנת 68 או 70 לפי הספירה האזרחית. אם עושים חישוב פשוט ומוסיפים לתאריך הזה 1948 שנה של חשך עד שאברהם אבינו נולד רואים שאנו בדיוק קצת אחרי התאריך הראשון (68) או קצת לפני התאריך השני (70). בדיוק השנה אנחנו בין שתי הדעות. בדיוק כעת, השנה הזו, היא השנה שאברהם נולד אחרי 1948 שנות אפילה, אחרי דורות על דורות של אפילה, כי כעת 1948 שנה לחורבן.

"אדם הראשון קלקל – אברהם אבינו תקן"

האריז"ל מלמד אותנו משהו מאד חשוב בהתבסס על דברי חז"ל ביחס לאברהם. קודם נשאל דבר פשוט, אם אברהם הוא אור והוא האמונה בה' אחד והוא ההתחדשות והתחיה, למה ה' לא ברא אותו ראשון? למה היו צריכים 19 דורות של חשך לפני הופעת אברהם? ה' היה יכול לברוא את אברהם מיד עם הבריאה. הרי נשמת אברהם רמוזה כבר בתחלת הבריאה, ברגע הראשון, כפי שדרשו חז"ל על "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", אותיות "באברהם". נסביר בהמשך שהמדה העיקרית של אברהם היא חסד ואהבה, ועל כך כתוב "עולם חסד יבנה" – העולם נברא בהשראת נשמת אברהם. אם ה' ברא את העולם בשרש נשמת אברהם, למה הוא לא מיד הכניס את הנשמה הזו לגוף ושהוא יהיה אדם הראשון? אדם הראשון לא הצליח במיוחד... חבל, אם אברהם היה שם אולי הכל היה בסדר, ודאי הכל היה אחרת. אז השאלה הפשוטה היא למה ה' לא מיד הביא את אברהם אבינו לעולם.

מה התשובה? ה' ראה שאם יברא את אדם והוא – כמו שאמרנו קודם, אדם לא נהג נכון – יקלקל, יקלקל את השליחות שלו, יקלקל את העולם שנברא על מנת לתקן, אז אברהם אבינו יוכל לתקן מה שהוא קלקל. אבל אם ה' יברא את אברהם ראשון מי יודע מה יהיה אחר כך, כי אם ח"ו אברהם יעשה משהו מוטעה – כי יש נחש גדול ומסוכן שמסתובב שם – ואז ה' ישים את אדם הראשון בעולם 20 דורות אחריו, אדם לא יהיה מסוגל לתקן. זה דבר פשוט ועמוק שמוציאים בחז"ל – לאברהם יש כח לתקן את כל הדברים שאנשים עשו מוטעה, את כל החשך הכפול והמכופל שהיה דור אחרי דור, ולתקן את כל העולם. זו התמצית של היהודי. רוצים שיהיה טוב לכולם, שהכל יהיה טוב, אבל אולי לא הכי נכון שהכל יהיה טוב מהתחלה. אולי זה לא התענוג של הבורא.

מהעולם הזה למעלה. ה' ברא את העולם כך שעיקר שכינה בתחתונים, הוא ברא את העולם כדי להיות אתנו כאן, להופיע במקום הזה, אבל חטא מסלק את הופעת ה' מהעולם. בלשון חז"ל, כל חטא סלק את השכינה לרקיע אחד משבעת הרקיעים. בהתחלה היה חטא אדם הראשון, אחר כך הריגת קין את הבל, חטא דור אנוש, וכך מונים שבעה חטאים גדולים מסוגים שונים עד שאברהם הופיע. שבעת החטאים סלקו את השכינה שבע רמות, שמכוונות כנגד שבע מדות הלב, עד שהחטא האחרון סלק את השכינה ממדת החסד – המדה הראשונה של הלב, מדת האהבה, הכח לברוא את העולם ולחדש אותה בכל רגע – למעלה לגמרי מכל מדה ששייכת לעולם, שנברא בשבעה ימים (ששה ימים ושבת) שכנגד שבע המדות. החטא השביעי סלק את השכינה לגמרי מהמציאות.

אז הופיע אברהם אבינו והפך את הכיוון, הוריד את השכינה חזרה, מאותה מדרגה שלחלוטין למעלה מהתייחסות לבריאה, למדה הראשונה של הבריאה – מדת החסד. במדת החסד שחזרה כלולות כל המדות הבאות, אבל לקח עוד ששה דורות – שבעה דורות מאברהם אבינו עד משה רבינו – להוריד את השכינה חזרה עד הארץ, אבל הכל התחיל מהשינוי שאברהם חולל. רק אברהם יכול לחולל את שינוי הכיוון, ממה שה' הסתלק מן המציאות בעקבות חטא אדם הראשון (אדם הראשון קלקל) ואברהם גורם שהוא יחזור למציאות (אברהם אבינו תקן). אצל אברהם יש הופעה מחודשת של החסד (חסד יותר מעולה ממה שהיה בתחלה, "חסד לאברהם"), וכאשר החסד חוזר ומופיע כל המדות מופיעות חזרה עמו. גם אם יקח שבעה דורות, עד שמשו רבינו יופיע ויתן את התורה ויבנה את המשכן כדי להוריד את השכינה לעולם שלנו – הכל התחיל מאברהם. לכן כתוב שגדולת משה היא שהוא השביעי מאברהם אבינו – הכל תלוי בראשון, באברהם.

אנחנו לא יכולים להשיג מה התענוג של הבורא שלנו, שממשיך לברוא אותנו, זה עמוק מדי עבורנו. ה' ברא את העולם ויודע שהאדם במצב מסוכן, יש לו בחירה חפשית, הוא סקרן ואוהב לעשות ניסויים, וממילא הוא היה עלול לחטוא בקלות, וכך בדיוק קרה, וה' ידע שיש רק נשמה אחת שתוכל אחרי 19 דורות להופיע ולתקן את הטעות שלו. אדם הראשון לא מסוגל לכך, אין לו את הכח לתקן – הוא בעצמו יכול להיות בסדר, אבל לתקן אחרי 19 דורות חשך הוא לא מסוגל. רק אברהם מסוגל. כך חז"ל אומרים.

איך אומרים את זה בתמצית? **אדם הראשון קלקל, אברהם אבינו תקן** – הכינוי של אדם הוא "הראשון" ושל אברהם הוא "אבינו" – ומדהים שאם מחשבים את שני המשפטים הנ"ל, "**אדם הראשון קלקל**" ו"**אברהם אבינו תקן**", הם שוים בדיוק אותו מספר, 867! בכל משפט יש שלש מלים וממוצע כל מלה הוא 289, מספר מאד מושלם כי הוא רבוע, וכל רבוע בקבלה מעיד על שלמות – 17 ברבוע, טוב ברבוע, שווה למלים השניה והשלישית בתורה, "**ברא אלהים**". אמרנו קודם שה' ברא את העולם בכח של אברהם. ה' תכנן בתכנית העליונה שלו – ו"מאד עמקן מחשבתך" מלהבין את היחס בין התכנית של ה' לבחירה החפשית – שיהיה "**אדם הראשון קלקל**" ואחרי הרבה זמן "**אברהם אבינו תקן**", התחיל את התקון. מה שכן אפשר לדעת הוא שהכל "**ברא אלהים**" לכבודו, כמו שמנאמר, "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו".

אברהם אבינו – היפוך הכיוון מסילוק

השכינה לירידתה

יש עוד מדרש חז"ל מפורסם, שהיו שבעה חטאים גדולים לפני הופעת אברהם אבינו בהיסטוריה, וכל חטא מסלק את השכינה

בבקים השליחות שלו – אדם לא יכול להיות כל הזמן מכוון לאותה מטרה במודע, לשמור אותה מחשבה בראש, והתמסרות תמידית לשליחות שייכת לעל-מודע, לכתר. אברהם שייך לשליחות, חי בשליחות מהגיל הכי צעיר בו זכה להכיר את ה', הבורא.

אצל אמונה-תענוג-רצון אברהם

אברהם מכונה "ראש כל המאמינים". בכתר עצמו יש שלשה "ראשים". הראשון הוא אמונה פשוטה, והראשון שזכה לאמונה הוא אברהם אבינו – "והאמן בהוי'", הוא האמין אמונה פשוטה, בלי סבה, מעל השכל.

הראש השני של הכתר הוא תענוג אלקי. לאברהם אבינו היו "ארבע מאות שקל כסף" שהוא שילם עבור מערת המכפלה. בזהר כתוב ש"ארבע מאות שקל כסף" הם "ת' עלמין דכיסופין", ארבע מאות עולמות של תענוג אלקי. אם אדם כל כולו אהבה טהורה, אהבה ותענוג הולכים יחד – "אהבה בתענוגים", אהבה היא תענוג אין סופי – כשם שכולו אהבה כך כולו תענוג, אהבה היא תענוג אין סופי.

הצווי הראשון של ה' לאברהם הוא "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אראך", תחלת הפרשה השלישית בתורה, פרשת "לך לך". המלה "ארץ" בלשון הקדש היא גם מלשון רצון, הראש השלישי של הכתר. שוב, בכתר יש שלשה ראשים – אמונה, תענוג, רצון. כל השלשה מופיעים אצל אברהם. הוא המאמין הראשון, כולו תענוג והמצוה הראשונה שהוא מצטווה עליה היא רצון.

הארץ המובטחת – רגישות לרצון ה'

בכלל, מצוה היא רצון, ה' מצוה לנו לעשות את רצונו, והמצוה היא לעזוב את רצונך וללכת אל הרצון שאני אראה לך – להיות רגיש וקשוב לא לרצון שלך אלא לרצון של ה'. זו הארץ

כתר נסיונות אברהם – ההשלכה לכבשן האש

כל זה שייך לכך שאברהם הוא הראשון שמתחיל להיות עם שליחות ויש לו מסירות נפש עליה. מסירות הנפש של אברהם התחילה בגיל מאד צעיר, כשהוא שבר את פסלי תרח אביו. לאביו תרח היתה חנות פסלים, ואברהם אבינו לא אהב את העסק של אביו – הוא נכנס לחנות ושבר את כל הפסלים. ה' ברא את העולם עם טבע אנושי שהאבא אוהב את בנו, לא משנה מה יהיה, אבל לפעמים הבן הולך רחוק מדי, במיוחד בשביל תרח. אחרי שתרח ראה שכל הפסלים שבורים על הרצפה ונודע לו שבנו בכורו אברהם עשה זאת, לא רק שהוא לא סלח לו אלא שהוא מסר אותו למלך נמרוד שהשליך אותו לכבשן האש. זהו הנסיון הראשון מעשרת הנסיונות בהם נתנסה אברהם אבינו, הכל במסירות הנפש שלו, כשהיה מאד צעיר.

הסיפור הזה לא מופיע במפורש בתורה שכתב אלא בתורה שבעל פה – ורק רמוז בכמה פסוקים בתורה שבכתב – אבל הוא הנסיון הראשון ומבחינה מסוימת הוא העיקר שהרי "הכל הולך אחר הפתיחה". הוא ה"כתר" של עשרת הנסיונות של אברהם ועל כן הוא לא מפורש בתורה שהרי הכתר הוא נעלם מן העין (בחינת הלא-מודע של הנפש). כל מה שכתוב בתורה הוא מהחכמה ולמטה (הכל כנגד המודע שבנפש), ובלשון חז"ל "אורייתא מחכמה נפקת" (התורה יוצאת-מתגלית מהחכמה).

בספרי יסוד חסידים כתוב שזו ההתבוננות הראשונה של אדם, שצריך להתבונן, ואפילו לדמיין ביחס לעצמו, שמכיון שאני בן אברהם אבינו – והוא השליך את עצמו לכבשן האש – גם אני יכול, ממנו ירשתי אותם גנים ורחניים, גם לי יש את הטבע של נכונות לקפוץ לכבשן האש לכבוד ה'. טבע מסירות הנפש של אברהם שייך לכתר בפרצוף של נשמת אברהם. מסירות הנפש שלו ועוד יותר ההתמדה העל-מודעת

אברהם. ה-ה הזו מתחילה את המלה "המון" – קודם הייתי אב רק לאומה שלך, ארם, וכעת אתה אב לכל האומות, לכל האנושות, בהוה ובעתיד, עד משיח ואחרי משיח, אתה האבא.

אבא בקבלה הוא חכמה. לפני כן אברהם נקרא אברם, אב-רם, שמתפרש כ"שכל העולם מכל רעיון", חכמה רמה. יש משהו באברהם, היהודי הראשון, שכתכונה מולדת הוא קבל במתנה כחות שכליים שלא היו לאף אדם אחר לפניו. עד אליו העולם נהג באפילה, היו קצת אנשים שיכלו להאיר לעצמם את החשך הזה, אבל לא היה בכוחם, בכח החכמה שלהם, להאיר לעולם שמחוץ להם. אבל אברהם הוא הראשון שזכה לחכמה רמה זו, באופן מולד, וזה מכשיר אותו להיות אבי כל האנושות.

חקירת אברהם עד שהכיר את בוראו

איך הוא השתמש בחכמה העליונה שלו? מגיל מאד צעיר – חז"ל מלמדים אותנו שמגיל שלש – הוא הכיר את בוראו והבורא הופיע לפניו. למה הוא הופיע לפניו? כי הוא התבונן בטבע. הוא התבונן ומתוך זה ה' הופיע אליו. מנסיים כעת לצייר את אברהם, הנשמה הארכטיפית הראשונה שלנו – שרש כל נשמות עם ישראל, וגם אבי כל האנושות – והתכונה המודעת הראשונה שלו היא שהוא מאד חכם, מאד אינטליגנט. זו מתנה, אבל הוא השתמש באינטליגנציה שהוא קבל. השימוש בחכמה שהוא זכה לה הוא פעולה של בינה.

חז"ל מלמדים אותנו שאברהם, מגיל מאד צעיר, עוד לפני שהכיר את בוראו בגיל שלש, עסק בחקירה – הוא חקר – האם השמש בראה את העולם או שהירח ברא את העולם. הוא התבונן בכל מה שראה סביבו, חקר את הכל, והגיע למסקנה שהשמש היא לא הבורא והירח הוא לא הבורא והבין שאין שום כח פיזיקלי שיכול לברוא, אלא יש בורא שברא את כולם – ובאותו רגע הופיע לו האור של הכרת ה'.

המובטחת, הארץ המובטחת היא לא שאני עושה מה שאני רוצה אלא לבטל את רצונך לרצונו ("עשה רצונו כרצונך... בטל רצונך מפני רצונו").

כל מה שקורה במציאות הוא סבות, הכל בא מה' כדי ללמד אותי, לכוון אותי, כמו תמרוור. כל מה שקורה לי, מהרגע שאני מתעורר בבקר עד הרגע שאני הולך לישון, הוא סבה – סימן מה ה' רוצה ממני, לאיפה הוא רוצה שאני אלך. "לך לך", אל תלך לאיפה שרצית לפני רגע, אלא "לך לך... אל הארץ אשר אראך", מה שלא ידוע כרגע אבל אני אראה לך לאיפה ללכת, "אל הארץ אשר אראך". זה נקרא תיקון שלם של הרצון, שלא יהיה הרצון שלך אלא הרצון שלי. כל הגבלה בנפש היא מצרים, הרצון האנושי הוא רצון מוגבל, אבל היכולת לצאת ממנו – לצאת מכל ההגבלות, כשאני לגמרי שם את לבי לרצון ה' וכל מה שקורה לי הוא אצבע שמראה לי לאיפה ללכת, "אל הארץ אשר אראך" – היא תיקון הראש השלישי של הכתר, הרצון. אצל אברהם נמצאים כל שלשת הראשים של הכתר.

חכמה-בינה-דעת: חכמת אברהם, חקירה והתבוננות הכרת ה' וחינוך לדורות

אחר כך מגיעים לשלשת הכחות של התודעה – חכמה, בינה ודעת:

החכמה המולדת של אברהם

חכמה, הכח הראשון של השכל, נקראת אבא. אברהם הוא האבא הראשון, ולא רק שהוא האב הראשון אלא שהשם שלו, אברהם, נגזר מהמלה אב, מתחיל באותיות אב. כשה' צוה את אברהם למול את עצמו הוא אמר שהוא מוסיף אות לשם שלו, הוא אמר שאעשה אותך אב לכל האומות, לכל האנושות, לא רק לעם היהודי. קודם הוא נקרא אברם וה' הוסיף לו ה' שייקרא

כל זה קרה בשלש השנים הראשונות של אברהם, אפשר לומר שהשנה הראשונה היא השנה של מתנת החכמה המיוחדת שלו, הוא תינוק מאד חכם ומיוחד; השנה השניה היא השנה של החקירה; והשנה השלישית היא השנה בה ה' הופיע לפניו ומאז "אברהם הכיר את בוראו".

כל זה שייך להתבוננות של החדש הזה, "חדש האביב", חדש של התחדשות. באנגלית יש משחק מלים, שאביב (spring) ומקפצה (spring-board) הן אותה מלה – אם אתה קופץ מהמקפצה אתה מגיע לנקודה מאד גבוהה וחדשה בחיים, כמו שאברהם קפץ מהדור התשע עשרה לאפלה לדור העשרים, לאור חדש בעולם.

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את ביתו ואת בניו

אחריו"

עוד משהו בדעת של אברהם: כתוב בו "כי ידעתיו למען אשר יצוה את ביתו ואת בניו אחריו ושמרו את דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט". ה' אומר על אברהם "כי ידעתיו" וחז"ל אומרים ש"ידעתיו" היינו 'אהבתיו', לשון חבה – ידיעה מבטאת גם נישואין ואהבה. אברהם מסור לכך, חלק עיקרי של המשימה שלו היא ללמד לא רק את דורו אלא ללמד את בניו, את הדורות שיבואו.

זהו הביטוי האולטימטיבי של הדעת שלו, שהוא מדבר לא רק לכעת, להוה, אלא הוא מדבר לעתיד. דבר מאד פשוט, אברהם מקדיש את עצמו לחינוך. ה' בחר את אברהם ואוהב את אברהם – בפסוק הזה – כי הוא מתנך. אם ה' ידע את אברהם מכיון שהוא מחנך, הדבר מלמד שכל החינוך של אברהם הוא תכונה מאד חשובה, כח להעביר את דעת ה' לדור הבא, כח שתלוי בדעת שלו. ה' ידע אותו כי לו עצמו יש דעת. ומהי הדעת הזו? הכח לחנך את כל הדורות הבאים.

דברנו קודם על ההתחדשות של חדש האביב, החוויה שכולנו צריכים לחדש בתוכנו את חדש האביב. איך הוא הגיע לכך? על ידי החוויה של השלילה, כמו שאומר הרמב"ם שצריך לשלול את הכל, לדעת את ה' בידיעת השלילה. רק שאצל אברהם אבינו לאחר ידיעת השלילה (מה שגם בתוך ההבנה העמוקה שהשמש לא ברא את העולם יש טפת הארה של מי שבאמת ברא העולם) זכה לידיעת החיוב ממש (מה שבורא העולם ב"ה הופיע לו, כמו בנבואה, ואמר לו "אני בעל הבירה"). ברגע שהוא שלל את הכל ה' הופיע אליו, אמר לו 'אני הבורא, אני בעל הבית, אני האחראי על הכל'. מהי החקירה וההתבוננות? באותו רגע "אברהם הכיר את בוראו". הבינה והדעת הם שני כחות שתלויים זה בזה ("אם אין דעת אין בינה, אם אין בינה אין דעת"). מהחקירה וההתבוננות הוא הגיע לדעת. עד שהאיר לו אור הדעת השתמש בבינה, ומבינה והתבוננות הוא הגיע לידיעה.

שלשת המוחין – סדר התפתחות אברהם

התהליך שהתחולל אצלו הוא בדיוק סדר שלשת המוחין:

קודם היתה לו את החכמה, שהיא מתנה, חכמה מולדת. חכמה גם היא ראית הנולד, ראית העתיד, מה שיוולד מכל מה שקורה – "איזהו חכם הרואה את הנולד". זו מתנה שהוא קבל, ולכל יהודי יש את המתנה הזו; אחר כך צריך להשתמש בחכמה הזו, להתבונן עד שתבין כל מה שקורה בעולם (עד כמה שאתה מסוגל להבין). יש הרבה הוה-אמינות – הוה-אמינא היא מחשבה ראשונה, שאולי כך וכך – ואז סותרים אותן, ואז אומרים שאולי הסבה היא משהו אחר ושוללים אותה, וכל ההתבוננות הזו בהוה-אמינות וסתירה ובנין (בינה לשון בנין) הם התבוננות שמביאה לדעת. אחרי שתשלוש את כל הדברים תגיע לסבה האמתית ואז תדע את ה'.

מתחילה מהאהבה הזו – אברהם אהב את בנו יחידו שנולד לו משרה, הממשיך שלו, האב השני של עם ישראל. ה' אמר לו – אתה אוהב את יצחק, כעת תקח אותו ותעלה אותו לעולה. בסוף ה' אמר לו – לא. כשהוא בא להקריב אותו ה' אמר לא, המלאך הופיע וקרא לו "אברהם אברהם... אל תשלח ידך אל הנער" ח"ו, זה היה רק נסיון.

אף על פי שזה היה רק נסיון, דברי ה' תמיד אמת, מה ה' התכוון כשאמר "העלה לעולה"? חז"ל אומרים שה' אמר שרק התכוונתי שתעלה אותו להר ולמזבח בראש ההר ותוריד אותו. אבל בקבלה כתוב יותר עמוק מזה, שבכך ה' אמר לו לקחת את הבן שהוא אוהב ולהעלות אותו אליו יתברך – ה' התכוון שיקח את אהבתו הטבעית לבן שנולד לו למאה שנה ויעלה את האהבה לה'. החזר לה' את כל האהבה שלך לבנך.

כשאתה תחזיר אותה לה' ה' גם יחזיר אותה אליך. אין משהו מוטעה באהבת הבן שלך. כמו שאמרנו קודם, שצריך לעזוב את כל הרצון שלך ולמסור אותו לה', ולקבל רצון מה' – "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אראך". ה' ברא את האהבה, וטוב לאהוב את האנשים, יש מצוה לאהוב את כל מה ואת כל מי שה' ברא, "אהבת הבריות" – אין בעיה באהבה – אבל אדם צריך גם להיות מסוגל להעלות את האהבה לה'. הנסיון העשירי (כנגד המלכות שהיא הכתר בבחינת "אור חוזר"), הסופי, הוא להחזיר את כל האהבה הזו לה' כקרבן. אז ה' יאמר לך שעמדת בנסיון וכעת אתה יכול להמשיך לאהוב את בנך ולאהוב הכל.

עקדת יצחק – התכללות האהבה והיראה

מהי הכח להעלות את האהבה? כעת מגיעים לסוד העמוק של עקדת יצחק, סוד ההתכללות בין שני הפכים, המדות ההפוכות של אברהם ויצחק. המדה של אברהם היא אהבה והמדה

חסד-אהבה וגבורה-יראה: התכללות האהבה והיראה בעקדה

צירוף חב"ד שמוליד אהבה

אחרי שלשת כחות השכל, שאברהם זכה להם לפי הסדר – בקבלה וחסידות מוסבר שיש נשמות שהכחות האלה מופיעים בהן בסדר אחר, אך אם הסדר הוא הסדר הטבעי, כמו שתארנו אצל אברהם – נולדת בנשמה מדת האהבה. מה שאמרנו כעת נקרא חכמת הצירוף הקבלית. אם יש שלשה כחות יש שש דרכים, ששה סדרים, איך לצרף-לסדר אותן, וכל אחד מהצירופים מוליד מדה אחרת משש מדות הלב. הצירוף הראשון, חכמה-בינה-דעת לפי הסדר, מוליד את המדה הראשונה בלב – אהבה.

זה בדיוק הסדר אצל אברהם אבינו, כמו שהסברנו כעת. לכן, מה שנולד כעת אצלו הוא אהבה – אהבה עצומה לכל הבריאה, אהבה לכל האנושות. אין עדיין יהודים, ואפילו שכתוב שהוא מעבר האחד – הדעה שלו, דפוסי החשיבה שלה, הם מעבר אחד – וכל העולם מהעבר השני, הוא מחולק מכל האנשים, בו זמנית הוא אוהב את כל האנשים ורוצה, באהבה ואכפתיות, להעביר אותם לעבר שלו, להביא אותם לאמונה שלו.

עקדת יצחק – החזרת-העלאת האהבה לה'

ה' קורא לאברהם נביא "אברהם אהבי". השרש **אהב** בתורה מופיע בדיוק 42 פעמים בחמשה חומשי תורה. ההופעה הראשונה של אהבה בתורה היא ביחס לאברהם אבינו. באיזה הקשר? אהבתו לבנו יצחק. כשה' צוה את אברהם לעמוד בנסיון העשירי בחייו, עקדת יצחק, הוא אמר "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק" – זו ההופעה הראשונה בתורה של שרש **אהב**. כל האהבה בתורה

בחדש ניסן קוראים את שיר השירים, מגלת האהבה בין החתן והכלה – אותה קוראים בפסח. שיא ותמצית האהבה, אהבת ה' לעם ישראל ואהבת עם ישראל לה' והאהבה לכל מה שה' ברא לכבודו. באהבה מגלים את הכבוד, את אור ה', בכל המציאות.

תפארת-רחמים: "יעקב אשר פדה את אברהם" ורחמיו על ישמעאל

"יעקב אשר פדה את אברהם" – גאולת

האהבה בזכות הרחמים

איפה מופיע אצל אברהם המדה השלישית של הרגש, מדת הרחמים, שבקבלה נקראת ספירת התפארת? זו המדה של האב השלישי. אהבה-חסד היא מדת אברהם, יראה-גבורה היא מדת יצחק המתכללת באברהם כנ"ל, וכעת אנחנו מחפשים את התכללות האב השלישי, יעקב, באברהם. הנביא אומר "יעקב אשר פדה את אברהם". חז"ל מסבירים שבניסיון הראשון, כשהוא הושלך לכבשן האש אחרי שאביו מסר אותו למלך נמרוד, ה' הציל אותו מהאש בזכות יעקב נכדו שטרם נולד. ה' ראה שעתיד להוולד מזרעו צדיק גדול שנקרא יעקב, וברגע ההוא ה' – שלמעלה מהזמן – הסתכל על יעקב שבעתיד, ובזכותו הציל את אברהם מהאש. כך מפרשים "יעקב אשר פדה את אברהם".

איך הדבר מוסבר בספר היסוד של החסידות, ספר התניא? שלפעמים יש מצב שלאדם קשה לאהוב מישהו – מישהו פוגע בך, או שאתה רואה מישהו עושה דבר מאד קשה ומזיק לחייו או לסביבתו, קשה פשוט לאהוב אותו. איך משחררים את האהבה? על ידי הרחמים. הניצוץ האלקי שלו נמצא בגלות, במיצר, וצריך להוציא אותו – כמו יציאת מצרים, בה עוסקים בתקופה זו – וכשרואים "חלק אלוק ממעל ממש" נמצא בשבי מתעוררים עליו רחמים רבים ועצומים, מזדהים עם ה' שמרחם על חלק ממנו. מרחמים

של יצחק היא יראה. בסיום העקדה ה' אומר לאברהם "עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה", הוא לא אומר לו 'עתה ידעתי כי אוהב אלקים אתה'. ה' מכנה אותו במדה ההפוכה, הוא כולו אהבה וה' מכנה אותו ירא ה' – תמיד הוא היה אוהב ובניסיון הזה הוא בטא את מדת היראה שלו.

כתוב בקבלה וחסידות שהיראה הזו היא כח של עליה. אהבה בטבעה יורדת ויראה עולה. בקבלה אהבה היא כח זכרי שיורד ויראה היא כח נקבי שעולה. אם ה' רצה שאברהם יעלה את האהבה שלו, איך הוא יכול להעלות אותה? רק באמצעות ההתכללות עם היראה. על אהבה ויראה כתוב בזהר שהן שתי כנפים, ועם כנף אחת אי אפשר לעוף. כדי להעלות את האהבה אברהם אבינו זקוק להתכללות של יראה. היראה היא הכנף השמאלית, בה עפים למעלה. גם בכנף ימין עפים, אבל היא הכח לרדת למטה כשצריך – אפשר לנסוק (soar) למעלה ואפשר לנסוק למטה. שתי הכנפים עובדות בו זמנית, אבל הכח לרדת הוא כח ימין והכח לעלות הוא של שמאל.

זו נקודת השיא של חיי אברהם, ברגע בו הוא עקד את יצחק הוא התכלל בו – הוא הגיע לאיזון מופלא של האהבה והיראה ברגע העקדה – ואז הוא יכול היה להעלות את האהבה שלו, על ידי שהוא הוציא לפועל את היראה. אחר כך האהבה חוזרת לכיוון הטבעי שלה, לאהוב את כל מה שה' ברא לכבודו. רבי אליעזר, האבא של הבעל שם טוב, צוה אותו לפני מותו לא לפחד משום דבר בעולם אלא להתירא רק מה'. אהבה אינה כך – צריך לאהוב את כולם, אבל כדי שהאהבה תהיה אמיתית צריך להיות מסוגל קודם להעלות את האהבה לה' ואז היא חוזרת לטבע שלה, לאהוב את כולם.

כעת הסברנו יחד גם את החסד של אברהם וגם את הגבורה של אברהם. מדת החסד היא המדה העיקרית של הלב, "חסד לאברהם".

הוד: ציות אברהם לשרה

הציות של אברהם להוראת אשתו בצווי אלקי שייך לעוד מדה בנפש, ההוד. יש משהו שאתה לא מבין, אתה לא רוצה לעשות, ובמיוחד אם אשתך אומרת לעשות משהו שאתה לא רוצה, וה' אומר לך לעשות משהו שמאד קשה לך – לשלוח את הבן שלך – הציות לכך הוא הכח של ההוד. הוד הוא הודאה למעלה מטעם ודעת, והיא שייכת במיוחד לאשה, עליה כתוב בזהר "איהי [האשה] בהוד".

ההוד הוא אם עליך להודות לאשתך, כנגד רצונך, כנגד דעתו של יעקב שבתוך אברהם. אמרנו שיעקב שבתוך אברהם הוא הרחמנות של אברהם על הבן שלו – אבא מרחם על הבן שלו, אפילו אם הוא רע. לאבא של אברהם, תרח, לא היו רחמים, הוא מסר אותו לממשלה, אבל כעת בא אברהם ומתקן את אביו תרח בכך שהוא מרחם על הבן שיעשה רע בעתיד, כבר מתנהג רע ועוד עתיד להיות הרבה יותר רע, לבנו האמתי, יצחק, ובכל אופן הוא מרחם עליו. יש משהו טוב ברחמים האלה, אפילו שה' אומר לו לשמוע לשרה. בעתיד, כשהעולם יתעלה, האהבה האין סופית והרחמים האין סופיים של אברהם, אפילו על אנשים רעים, יוכלו בעצמם לתקן את הרע. יצחק גם הלך בעקבות אביו, היה לו את בנו עשו, שגם הוא ידע שהוא רע – כמו שאברהם רחם על בנו הרע גם יצחק רחם על בנו הרע. אי אפשר לומר שזהו רגש שלילי, זהו רגש חיובי, יש משהו מאד טוב ברחמים האלה, אבל בעולם הזה הוא צריך להיות מוגבל – כי ישמעאל ועשו מסכנים את חיי יצחק ויעקב.

על האדם שכעת לא הולך בדרך טובה. זו הדרך בה רחמים מחדשים ומחיים את חוית האהבה ביחס לאותו אדם. אחד הפירושים ל"יעקב אשר פדה את אברהם" הוא שלאברהם נעשה נס בזכות יעקב, ובחסידות מוסבר שבחיי היום יום, אם האהבה למישהו נעלמת – אפילו מ'סבה טובה' – צריך לחדש אותה בכח של יעקב, יעקב מחדש את אברהם.

רחמי אברהם על ישמעאל

איך רואים זאת בחיי אברהם עצמו? דברנו על הרחמים של יעקב שנולד ממנו, אבל בחייו רואים זאת ברחמיו על הבן שלא נולד לו משרה, על בנו הראשון שנולד לו 13 שנה לפני יצחק, ישמעאל שנולד מהגר. אחרי שישמעאל נולד לו וה' הבטיח לו שיוולד לו בן משרה, כאשר הוא צוה את אברהם למול את עצמו, אברהם אמר "לו ישמעאל יחיה לפניך". הוא ידע שישמעאל אינו הבן הנבחר, הבן הנבחר יהיה משרה, אבל בסופו של דבר אברהם אוהב את כולם ללא גבול וגם יש לו רחמים על הבן הראשון שנולד לו. הבן הזה יעשה רע בעתיד. אחרי שיצחק נולד, חצי אח שלו, הוא לקח אותו לשדה ושחק אותו בלירות חצים, כדי שאולי החץ יפגע ביצחק. מה קרה? שרה ראתה זאת, את ההתנהגות שלו ואת האישייות ההפוכה מצדיק שלו, והיא אמרה לאברהם "גרש את האמה הזאת ואת בנה". אברהם לא רצה לגרש אותו, היה לו מאד קשה – זה נחשב לאחד מעשרת הנסיונות שלו. ה' התגלה לו במיוחד ואמר לו "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה, כי ביצחק יקרא לך זרע" והוא ימשיך אותך לנצח נצחים. ישמעאל מסכן את חייו, ובאותו רגע שישמעאל מסכן את חיי יצחק הוא חייב ללכת.

מלכות: המלך הראשון, הגר הראשון, מדת השפלות וברית הארץ

המדה האחרונה היא מלכות. אמרנו שאברהם אבינו אוהב את כולם, מרחם על כולם, ויחד עם זה הוא הולך להלחם נגד רשעי עולם. יש לו גם חסד-אהבה וגם תפארת-רחמים וגם נצח – נצח הוא התחלה של גילוי המלכות. אחרי שהוא נצח את המלכים כל מלכי העולם באו והכתירו את אברהם למלך עליהם, למלך של כל העולם. כעת אנחנו מחכים להופעת מלך המשיח, שיבוא במהרה בימינו, הציור העיקרי של משיח שיש לנו בכל התורה הוא הציור של אברהם אבינו.

מה עוד שייך למלכות ביחס לאברהם אבינו? הוא נקרא "ראש כל הגרים" – הוא לא רק מגייר אחרים, אלא שהוא בעצמו גר, הוא נקרא "ראש כל הגרים". גרים שייכים למלכות בקבלה, והוא אב-טיפוס של גר – הוא מתגייר בעצמו ואז מגייר אחרים.

מה עוד שייך למלכות אצל אברהם? המדה הפנימית של מלכות היא שפלות. הוא הראשון בתורה שמבטא שפלות ביחס לעצמו, הוא אומר "ואנכי עפר ואפר" – כשהוא מתפלל לפני ה' שלא ישמיד את סדום ועמורה הוא מבטא בשלמות בטול עצמי, שפלות מוחלטת. זה מה שעושה אותו מלך, כי המדה הפנימית של המלך האמתי, כמו דוד, היא השפלות המוחלטת.

גם הברית הראשונה עם אברהם אבינו, הברית על הארץ, שייכת למלכות. אמרנו ש"ארץ" הוא סוד הרצון בכתר, אבל הוא מתבטא בארץ, במלכות. הברית הראשונה היא על הארץ, הברית השניה היא על ברית המילה, קידוש הגוף. הן משתקפות בשתי הספירות האחרונות – הארץ היא המלכות וברית המילה היא היסוד.

נצח: נצחון אברהם על ארבעת המלכים

כעת, לאחר מדת הרחמים, התפארת, מגיעים לנצח: נצח הוא הנכונות של אברהם ללכת למלחמה נגד ארבעת המלכים ששבו את האחיין שלו, לוט. ברוח הקדש שלו הוא ידע שמלוט עתיד לצאת המשיח, אבל אפילו בלי רוח הקדש הזו, כדי להציל את בן-אחיו הוא היה מוכן ללכת למלחמה עם מעט מאד אנשים נגד האימפריות הגדולות של אותה תקופה וה' מסר את המלכים בידיו. זהו כח הנצח של אברהם. הרמב"ן אומר שהמלחמה הזו היא האב-טיפוס של כל מלחמות העתיד, והיא מסמלת את המלחמות של המשיח ומלמדת אותנו עליהן.

את ספירת הוד, הספירה הבאה, כבר הסברנו – הציות של אברהם לשרה.

יסוד: "בריתו של אברהם אבינו"

אז מגיעים ליסוד, תיקון הברית – ברית מילה. גם שייך לאברהם, שאחד הנסיונות שלו הוא למול את עצמו בגיל 99 לפי ציווי ה'. גם המילה היא נסיון, מעשה מסוכן, מעשה של מסירות נפש בגיל כזה, ואז הוא זכה ל-ה הנוספת בשמו ולזרע ולברכת ה' "התהלך לפני והיה תמים". בברית מילה של כל ילד מברכים "להכניסו בכריתו של אברהם אבינו", כל ברית של ילד היא הזדהות עם הברית שה' כרת עם אברהם אבינו, ברית בינו לביננו, כל עם ישראל. אין ביטוי גדול יותר של ספירת היסוד – ששייכת לאבר הברית בגוף, בו יש את כח ההולדה – יותר מברית המילה של אברהם.

החלק השני של השיעור שרצינו ללמד היום הוא על המושג חדש, "אור חדש", שנאמר ביחס לאברהם אבינו, ושייך לחדש ניסן, לפסח. אין לנו זמן כעת*, רק מספיק לומר ולברך את כולם שה' יתן לנו התחדשות אמיתית, שמחה של פסח ושמחה של יציאת מצרים ושמחה של ביאת המשיח.

ב. שאלות ותשובות

הגאולה – "לבא לפומא גליא"

שאלה: הרב דבר על הכח של האות ה' ואיך היא נתנה לשרי-שרה ואברם-אברהם – "בהבראם", ב-ה בראם. השאלה שלי היא שבספר יצירה חדש ניסן שייך לאות ה', ונשמח אם הרב יסביר את הקשר.

תשובה: משמעות השם של האות הא הוא הופעה, הנה, שייך להופעת והארת אברהם בעולם. בספר יצירה ה' היא האות בה ה' ברא את חדש ניסן והיא גם האות שמנהיגה את חוש הדבור. לכן כל שנה אנחנו מסבירים שהחרות של פסח, "זמן חרותנו", היא מה שנקרא בעולם "חופש הדבור". אברהם אבינו עצמו נזקק לחופש הדבור, ללמד את האמונה שלו לכל העולם – "אחד היה אברהם", אברהם היה אחד. כמו שאמרנו קודם, הוא מעבר אחד וכל העולם מהעבר השני, והוא מנסה להעביר את כל העולם לצד שלו. הוא התחיל אחד לבד, לא כי הוא רוצה להיות לבד אלא כי הוא חדש, תופעה חדשה בעולם, והוא הבהיר לכולם את האמונה האמתית בה'. היכולת לומר זאת, ללמד זאת לעולם, היא משמעות ה-ה' בשמו.

ה' היא האות של החדש הזה והיא היכולת לומר דברים היוצאים מפנימיות הלב. כתוב שמישיח יבוא כאשר יהיה אפשר לגלות את

סיכום

כעת השלמנו את כל עשר הספירות – כמוכן, יש עוד הרבה להסביר – ביחס לאברהם אבינו:

כתר

מסירות נפש והתמסרות לשליחות

אמונה: ראש כל המאמינים

תענוג: ת עלמין דכיסופין

רצון: "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אראך"

חכמה

"השכל"

הנעלם מכל

"רעיון"

בינה

חקירת

אברהם

דעת

אברהם הכיר

את בוראו וכחו

כמתוך

חסד

"חסד"

לאברהם,"

"אברהם אהבי"

גבורה

"ירא"

"אלהים אתה"

– העלאת

האהבה

בעקדה

תפארת

יעקב

– שבאברהם –

רחמי אברהם

נצח

הנצחון על

ארבעת המלכים

הוד

"שמע"

"בקה"

יסוד

בריתו של

אברהם אבינו

מלכות

המלך הראשון, הגר הראשון, שפלות, ברית הארץ

* ראה גם התוועדות ח' ניסן ש"ז.

לומר שאתה באמת יודע את ה'. זהו לימוד עמוק שבא מהאר"י.

אם אתה רק מתבודד, מתבונן ואפילו מגיע לכך שהנשמה שלך עוזבת את הגוף ועולה לעולמות עליונים – אפשר לחשוב שזו ידיעת ה'. לא, האר"י אומר שעדיין אי אפשר לומר שאתה יודע את ה'. ידיעת ה' היא רק כאשר אתה מתקן את הגוף, שאתה יודע את ה' בתוך המציאות היום-יומית. רק אז אפשר לדעת שאתה לא עושה זאת מתוך סיבות אגוצנטריות. חז"ל אומרים שפרשיה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה היא "בכל דרכיך דעהו" – "דרכיך", הדברים שאתה עושה שאינם הדרכים של ה', "דרכיך", אל "דרכיך" שלך, שם צריך לדעת את ה', לבטל את הרצון שלך לרצון של ה' – "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אראך". מגיל שלש אברהם אבינו ידע את ה' באכילה, בשתיה ובכל המעשים הפשוטים שאדם עושה. דברנו על כך שאדם צריך להיות קשור לרצון ה'. את שואלת שיתכן שאדם מדמיין, שנדמה לו שדברים באים מה' ובאמת הם באים מהאגו שלו. אין דרך פשוטה לצאת, כמו יציאת מצרים, מתוך המודעות שלך – הדרך היא לנסות לדעת את ה' בענינים האנושיים של היום-יום. אם אתה באמת תנסה ה' יעזור לך, ואז תהיה מסוגל לדעת את ה' בכל דבר.

[הרב הזכיר שיעקב מתקן את אברהם. עקב הוא האותיות של יעקב – היכולת להיות רגיש גם בחיי היום-יום היא יעקב באברהם.] ה-**עקב** של יעקב הוא בעצם העקב של עשו, כי הוא נקרא יעקב על שם "וידו אחזת בעקב עשו" – ה-**י (יוד)** הוא היד (**יוד**) של יעקב והעקב של עשו הוא באמת המציאות התחתונה.

ענוות אברהם-משה-דוד

שאלה: הרב אמר שאברהם אבינו הוא הראשון שמבטא את הענוה הגדולה. בשבת קראנו פרשת "ויקרא" שפותחת ב-**א** זעירא, המבטאת את הענוה של משה רבינו. למה

הנקודה הפנימית של הלב, "לבא לפומא גליא". הגלות היא מצב בו אינך יכול לבטא מה שאתה באמת מרגיש. רגשות הלב לא מודעים כי אין כח לבטא אותם. ה' היא האות של הבעה. כעת הרצון של הלב לא ברור אפילו לך עצמך, ולכן אתה לא יכול להעביר אותו גם לזולת, לומר אותו. המהפכה של אברהם, הוספת ה-ה לשמו, התחילה מכך שאצלו בלב התגלתה האמונה מהעל-מודע שלו, מהכתר שלו, ואחר כך הוא יכול היה לבטא אותה וללמד אותה לעולם. זהו כח ה-ה של אברהם בחדש הזה.

ידיעת ה' במציאות היום-יומית

שאלה: איפה הגבול? איך יודעים מה נובע מהרצון שלנו ומה מגיע למודעות שלנו מה? כמה אנחנו מאמינים במה שעולה במח ובלב שלנו וכמה במה שה' מזמן לנו, איך יודעים על מה להתפלל?

תשובה: אדם קודם כל צריך להיות כלי ריקן, וכשהכלי ריק הוא יכול לקבל. כדי להפוך לכלי ריק ולקבל אור מה' צריך לבטל את האגו. לכל אחד יש רצונות משלו, רצונות של הגוף שלו. נסביר את זה על ידי לימוד עוד מאמר חז"ל על אברהם אבינו. אברהם ידע את ה' 172 שנה, מגיל 3 עד גיל 175, ועל כך רומז הפסוק "**עקב** אשר שמע אברהם בקלי". מהמלה המיוחדת הזו, "**עקב**", לומדים שאברהם ידע את ה' מגיל שלש.

מה הארזי"ל מסביר על הלימוד הזה של חז"ל? שאברהם אבינו תקן את העקב שלו (עקב הרגל), הוא ידע את ה' אחרי שהוא תקן את העקב שלו. מה זאת אומרת לתקן את העקב? בדיוק השאלה שנשאלה כעת. העקב הוא האבר שנוגע בארץ ותיקון העקב פירושו תיקון הקשר למציאות היום-יומית, עניני העולם שאין בהם תורה ומצוות – אכילה, שתיה וכו'. היכולת לחוש את ה' בדברים אלה נקראת תיקון העקב, ורק כשעושים זאת ניתן

הוא הסוף, ושלשת ביטויי הענוה שלהם הם אפר-מה-תולעת. הכל בא מאברהם.

יציאת מצרים של אברהם אבינו

שאלה: האם אנחנו מוצאים את יציאת מצרים גם אצל אברהם אבינו?
תשובה: יש שני פסוקים דומים. כשה' דבר עם אברהם הוא אמר לו "אני הוי' אשר הוצאתיך מאור כשדים". זהו הרמז בתורה לנסיון הראשון – כפי שהזכרנו קודם, שאף שלא מפורש הנסיון הראשון בתורה הוא רמוז – השלכת אברהם לכבשן האש, לאור. האמירה "אני הוי' אשר הוצאתיך מאור כשדים" היא כמו הדיבר הראשון, "אנכי הוי' אליהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". אברהם אבינו עצמו גם ירד למצרים ויצא ממנה. ירידת אברהם למצרים ויציאתו ממנה היא אב-טיפוס של סיפור יציאת מצרים אצל אברהם אבינו, ועל כך כתוב "מעשה אבות סימן לבנים" – מה שקרה לאברהם הוא מה שקורה לנו. אברהם היה רק כמה חדשים במצרים ועם ישראל היה 210 שנים. התחלת הגלות היתה 400 שנה לפני הגאולה, מלידת יצחק, או 430, מברית בין הבררים.

מדומם למדבר – ביטוי הדעת

שאלה: הרב דבר על כח ההבעה של האות ה'. אלו צעדים יעזרו לנו לעלות ממדרגה של חי למדרגה של מדבר?

תשובה: יש ארבע רמות של צורות קיום בבריאה שה' ברא לכבודו – דומם, צומח, חי, מדבר – שמקבילות גם לארבע אותיות שם הוי' מלמטה למעלה. מענין (ואולי לכך התכוונה השואלת) שהמדרגה הכי נמוכה היא דומם – כמו אבן – אך בעברית משמעות דומם היא דממה ושתיקה. לכן העליה מהמדרגה הכי נמוכה למדרגה הכי גבוהה היא בעצם המעבר מהשתיקה לדבור. עוד לפני החי והצומח,

באברהם אבינו, שאמר "ואנכי עפר ואפר", אין א זעירא?

תשובה: הופעה של אותיות רבתי או אותיות זעירות היא דבר מאד מסתורי. יש שלש נשמות שמבטאות ענוה – הראשון הוא אברהם אבינו, שאומר "ואנכי עפר ואפר"; השני הוא משה רבינו, שאומר (על עצמו ועל אהרן אחיו) "ונחננו מה"; בסוף בא דוד המלך אומר "ואנכי תולעת ולא איש".

משה רבינו אומר על עצמו "ונחננו מה", שום דבר, בלי סמל לשפלות שלו. אברהם אבינו אומר על עצמו "ואנכי עפר ואפר", עם סמל-משל, ודוד המלך מכנה עצמו "תולעת". אבל, אחד ההסברים שאת ענוות משה הוא גם מקבל מאברהם. כך אמרנו קודם, שמשה הוא השביעי וכל מה שיש לו הוא מקבל מאברהם – הוא מרגיש שאברהם הוא שהתחיל את תהליך חזרת השכינה (אחרי ההסתלקות שלה) ואני רק ממשיך את מה שאברהם התחיל, הולך בעקבותיו. אברהם נקרא נאמן, "ומצאת את לבבו נאמן לפניך". המלה נאמנות בעברית באה מאמונה. אברהם הוא המאמין הראשון והנאמן הראשון. השני שנקרא נאמן הוא משה רבינו, "בכל ביתי נאמן הוא" – הוא יורש זאת מאברהם.

בספירות אברהם, משה והמלך דוד הם הראשונה-האמצעית-האחרונה בכחות הלב – מדת אברהם היא חסד, המדה הראשונה, "אחד היה אברהם"; מדת משה (במדות הלב) היא נצח, הרביעית; מדת דוד היא המלכות, האחרונה-השביעית. הראש-תוך-סוף הם גם ביטויי הענוה, ואם הענוה של משה באה מאברהם כך גם הענוה של דוד. אחד מגדולי החכמים, בעל הרוקח, אומר רמז מאד יפה: אפר-מה-תולעת ר"ת אמת. שלשת אלה יחדיו יוצרים את הבטול האמתי והמוחלט. אמת עצמה, כפי שכתוב בתלמוד ירושלמי, מורכבת מאותיות שהן ראש-תוך-סוף של האלף בית. אברהם הוא ההתחלה, משה הוא האמצע ודוד

השאלה היא איך אפשר להביא את אור זה לעצמנו, לקהילות שלנו, להביא את הגאולה ולעשות את המשימה שלנו באמת?

תשובה: צריך להתפלל על זה, שה' יתן לנו את התובנה איך לעשות זאת. כל גלות היא חשך. ימי הבינים נקראים תקופת-החשך, אנשים חושבים שיצאנו ממנה, אבל באמת אנחנו עדיין בתוכה כי בית המקדש לא נבנה. בית המקדש הוא בית של אור, הוא נחרב וכעת אנחנו בחשך. חז"ל אומרים שכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו. זהו דבר שהרבי מליובאוויטש אמר ברגש מאד חזק, שכל אחד צריך להרגיש שאם בית המקדש לא נבנה כעת הוא נחרב כעת, והכל תלוי בנו. כשהוא אמר זאת הוא הניף את ידיו ואמר "קער א וועלט היינט", אם אתה מבין זאת אתה מרגיש מוכרח להפוך את העולם הרגע – זהו המניע. אם מרגישים שהעולם לא נחרב בעבר אלא נחרב כעת, והדבר היחיד שניתן לעשות הוא להקדיש את עצמנו כדי להפוך את העולם לגמרי ברגע הזה – זהו הכח של אברהם אבינו. אברהם אבינו הוא היהודי הראשון, הוא הגר הראשון – צריך לחשוב על עצמנו כגרים, ולדעת שצריך לגייר את כל העולם.

האבן, היא הדומם – העליה היא מאבן לאדם, מדומם למדבר. הסוד הזה נקרא בקבלה חש-מל, חש היינו שתיקה ו-מל דבור. זו המלה הכי מסתורית בתנ"ך, שמופיעה שלש פעמים בחזון המרכבה של יחזקאל – החלק הכי עמוק בתנ"ך. זו מלה שמורכבת משתיקה (חש) ודבור (מל), עליה מדומם למדבר, תהליך בו האבן הדוממת הופכת לאדם מדבר.

הדבור הוא כדי להאיר בעולם. כתוב בזהר ש"דעת גניז בפומא", ידיעת ה' גנוזה בפה. כשהיא גנוזה בפה של אברהם היא בדיוק מה שצריך לגאול, יציאת מצרים של הדעת ונתינת הכח לדבר. כשאדם נברא כתוב "ויהי האדם לנפש חיה". כפי שרש"י מסביר, "נפש חיה" היינו "דעה ודבור", דעת ודבור שהולכים יחד. מה זה מלמד אותנו? שהדבור נועד להאיר כלפי חוץ את הדעת. כפי שאמרנו, אחרי שאברהם יודע את ה' הוא רוצה לפרסם את האלקות בעולם. זהו סוד האות ה' בשם שלו.

כח אברהם – "הפוך את העולם היום"

שאלה: הרב דבר על שנת 1948 ושתי דעות מתי נחרב המקדש ואיך השנה הזו מופיעה ביניהן, שנה שמבטאת את האור של אברהם.

ב' ניסן ע"ז - הרצליה-פיתוח שנת הדרור

יום הולדת אלכסנדר-אהרן שי' לוינ

יום הולדת מט – שלמות מדות הלב | הכניסה לשנת היובל – שנת הדרור | דרוור – חופש ובושם טהור | עשר הופעות דרוור בתנ"ך בחלוקת עשר ספירות | חמשים שערי בינה – חמשים הופעות יציאת מצרים וחמשים שאלות ה' לאיוב | דרוור – דרך-אור | "הדרך ישכן אור" – הדרך אל האור | "הדרך יחלק אור" – חלוקת קרני האור (והפרק החדש מיום ההולדת) | סיכום וברכות

בתורה "יובל" נקרא "עולם". "עד עולם", עולם שלם, הוא יובל שנים. בשנה הזאת, שנת היובל, הקב"ה משפיע וסופר אותה מלמעלה, המשכת אור ושפע רב בגור' מלמעלה. ספירה היא גם לשון הארה, כמו אבן ספיר, "ספיר גזרתם". מי שמאיר את השנה הזו, שהיא בעצם שלמות של כל החיים עד עכשיו, הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו, "שנת החמשים שנה".

יש מלה מיוחדת בתורה לשנה הזאת, שנת החמשים. המלה הזו היא "דרור" – "וקראתם דרוור בארץ". מהו דרוור? חופש, חירות. המספר חמשים הוא חמשים שערי בינה. כלשון הזהר הקדוש בינה היא "עלמא דחירו", עולם – עולם שלם, "עד עולם" – של חירות. כלומר, השנה הזו היא שנה של חירות, של דרוור, "וקראתם דרוור בארץ".

דרור – חופש ובושם טהור

לכבוד יום ההולדת, רצינו הערב להתבונן במושג דרוור, מלה מיוחדת מאד. בתורה המלה הזו מופיעה בשני הקשרים:

הקשר אחד הוא מה שאמרנו עכשיו, "וקראתם דרוור בארץ", חופש, חרות (חרות משלים את דרוור ל-לב ברבוע. עיקר החופש של היהודי הוא היכולת לגלות את הנקודה

יום הולדת מט – שלמות מדות הלב

לחיים לחיים. קודם כל מזל טוב לאלכסנדר-אהרן שלנו, לכל המשתתפים בשמחה, כמוכן לבני המשפחה קודם כל.

היום אלכסנדר אהרן שלנו בן מט שנים. 49 הוא מספר מאד מיוחד, 7 פעמים 7, כמו שבספירת העומר אנחנו סופרים מט ימים, מחסד שבחסד עד מלכות שבמלכות. יש שבעה כחות בלב, שבע ספירות, וכל כח כלול מכל הכחות. לכן יש חסד שבחסד, גבורה שבחסד, תפארת שבחסד, עד מלכות שבחסד, וכך לגבי כולם – סה"כ מט.

אחר כך, אחרי שגומרים לספור מט ימים, בא חג השבועות, יום החמשים. עליו כתוב "תספרו חמשים יום". אנחנו לא סופרים אותו בעצמנו, לא אומרים 'היום חמשים יום לעומר', הקב"ה סופר אותו.

הכניסה לשנת היובל – שנת הדרור

היום החמשים של הספירה הוא גם כמו שנת היובל, סופרים מט שנים, ואחר כך באה שנת החמשים – אלה שנות חיים של אדם וזו בעצם המשמעות הפנימית של הענין אצל אלכסנדר, שהיום הוא נכנס לשנת היובל שלו.

(נס המלוכש בטבע) לנס של פסח (נס גלוי למעלה מן הטבע לגמרי). הגבור של פורים הוא מרדכי היהודי, וחז"ל שואלים "מרדכי מן התורה מנין?" איפה יש רמז למרדכי בחמשה חומשי תורת משה? לומדים אותו מהמלים "מר דרור", והתרגום הוא "מירא דכיא". צריך לקחת מכל הבשמים שמרכיבים את שמן המשחה, בו מושחים את הכלים, את הכהנים, וגם את משיח – "בשמן קדשי משחתיו". למה קוראים לו משיח? כי מושחים אותו עם השמן על הראש. מכל הבשמים שמרכיבים את השמן ה"בשמים ראש", הראשון והעיקר, הוא "מר דרור". התרגום אומר ש"דרור" היינו "דכיא", טהור, נקי וטהור, בלי פסולת, בלי שמרים.

אם כן, פעם אחת בתורה המלה דרור היא במובן של בושם טהור ופעם שניה היא במובן של "וקראתם דרור בארץ", חופש, שנת החמשים, השנה שלנו, של אלכסנדר, החל מהיום הזה.

עשר הופעות דרור בתנ"ך בחלוקת עשר

ספירות

בכל התנ"ך המלה "דרור" מופיעה עשר פעמים. גם משהו חשוב, "עשר ספירות בלימה, עשר ולא תשע עשר ולא אחת עשר", "העשירי יהיה קדש להוי".

פעם אחת, הראשונה, היא "מר דרור" – "ואתה [משה רבינו] קח לך בשמים ראש מר דרור", "מירא דכיא [מרדכי היהודי]".

יש פעמיים בנ"ך שדרור הוא שם של צפור. למה קוראים לו דרור? כי הוא חפשי, הוא לא נמצא בתוך כלוב. כלוב הוא כמו מצרים. כעת אנחנו חוגגים את יציאת מצרים, צריך לצאת לחרות, לצאת מהכלוב (לכלב מתאים להיות בכלוב, לא לבן חורין). כל אחד נמצא באיזה כלוב, החל מכך שהוא מוגבל בדעותיו לחשוב בקופסא, ומי שיוצא מהכלוב עף חפשי – אחד הפסוקים של דרור הוא "כדרור לעוף" – פורש

הפנימית שבלב, שיהיה "לבא לפומא גליא", סוד ביאת המשיח הפרטית והכללית כנודע, סוד חג הפסח, פה סח, "זמן חרותנו", חופש הדבור על ידי גילוי הנקודה הפנימית שבלב, שער הנון של "בינה לבא". חדש ניסן וחג הפסח הם כנגד אברהם אבינו כנודע, "אברהם התחיל להאיר", עליו נאמר "אחד היה אברהם", אחד ר"ת **אור חרות דרור**, סוד **כתר תורה**, כללות **"עשרת הדברים"** וכו' כנודע מרבי אברהם אבולעפיא. הראשי וסופי תבות של **אור חרות דרור** = **"ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור"**. ידוע ש**חרות** = **חכמה בינה דעת**, הכל מצד פנימיות אמא, שער הנון של הבינה. והנה, בפרטות, אור הוא גילוי החכמה, "ראשית הגילוי", חרות היינו עצם התגלות פנימיות אמא, בינה, ודרור הוא בחינת הדעת, "וקראתם דרור בארץ" כדי "לדעת בארץ דרכך", עליה נאמר "אם אין דעת אין בינה". יש גם, כמו שנסיכר, צפור שנקראת צפור דרור (הרומז למלך המשיח, כידוע בסוד "קן צפור"). דרור לשון דירה, חז"ל אומרים שצפור דרור דר בכל מקום, איפה שהוא רוצה ומתי שהוא רוצה (והוא נע ונד חפשי, לפי עונות השנה, בין צפון לדרום, כרמוז בשמו **צפור דרור**), אין לו מגבלות, אין אצלו "שטח צבאי סגור", הכל פתוח אצלו, ארץ ישראל שלנו, אפשר להסתובב בכל מקום, אפשר לדרור בכל מקום. עוד פעם, המשימה של השנה הזו היא חופש אמתי של עם ישראל. כעת לאלכסנדר בתור פרט, אבל הפרט צריך לכלל והכלל צריך לפרט, והשנה הזו אומרת שצריך ללכת ולעבוד על הענין הזה של חופש, שכל יהודי יכול לגור איפה שהוא רוצה והוא זוכה לשפע ברכות בגו"ר, לכל טוב סלה, יוכל.

איפה עוד כתובה בתורה המלה "דרור"? לגבי שמן המשחה. קשור לחג פורים. אנחנו יוצאים מפורים ויש מצוה מיוחדת לחבר את פורים לפסח, "למיסמך גאולה לגאולה", לחבר בין גאולת פורים לגאולת פסח, בין הנס של פורים

חמשים שערי בינה – חמשים הופעות יציאת

מצרים וחמשים שאלות ה' לאיוב

נגיע (נעוף) לעוד משהו: שנת החמשים, כמו שאמרנו קודם, היא השלמות של חמשים שערי בינה. כתוב, גם בזהה הקדוש, שאחת התופעות בתורה של חמשים שערי בינה היא שחמשים פעם כתובה בתורה יציאת מצרים. שוב, אנחנו נכנסים לפסח, ליציאת מצרים. יש חמשים פעמים בתורה שהתורה מספרת לנו ומזכירה את הביטוי יציאת מצרים. זה אחד המקורות למה יש חמשים שערי בינה, קשור לשנת החמשים.

יש עוד משהו שכתוב בספרי הקבלה כמקור לחמשים שערי בינה, בסוף ספר איוב. אנחנו מכירים את איוב, הוא התייטר וסבל הרבה סבל, ובסוף ה' עושה לו טוב "כפלים לתושיה", כמה שהיה לו טוב בהתחלה, היתה תקופה שהכל לוקח ממנו, "הוי' נתן, הוי' לקח" (כמו שכתוב בתחלת ספר איוב), אבל בסוף ה' שלם לו כפלי כפלים. כל הספר הזה הוא ספר להבין למה יש דברים לא טובים בעולם, למה אדם מתייטר, למה יש צרות. בסוף הספר הקב"ה בכבודו ובעצמו מופיע לאיוב, מדבר עם איוב, ושואל אותו חמשים שאלות האם אתה מבין את סודות העולם, מה קורה בתוך העולם שבראתי? "איפה היית ביסדי ארץ?". אתה לא יכול להבין את הסודות, אתה לא יכול להבין את ההשגחה הנסתרות איך הקב"ה מנהיג את העולם, זה נעלם ממך.

עוד פעם, בסוף ספר איוב יש בדיוק חמשים שאלות על סודות הבריאה והשגחת ה' בעולם שה' שואל את איוב. בכתבי הקבלה כתוב שזהו מקור עיקרי בתנ"ך למושג חמשים שערי בינה. כלומר, שנת החמשים היא גם שנה ששומעים את ה' שואל אותי "איפה היית ביסדי ארץ?... מי הוליד אגלי טל? וגו'", תיכף נזכיר עוד כמה מהשאלות האלה. מתבוננים בסודות הבריאה,

כנפים ועף חפשי, וכמו שנאמר על השרפים, הנשרפים בעבודת ה' שלהם, יוצאים לגמרי מגדרם הראשון, "ובשתים יעופף".

שוב, יש פעמיים בתנ"ך דרור במובן של צפור דרור, ועוד שבע פעמים דרור במשמעות של חופש, כמו "וקראתם דרור בארץ". שש פעמים מתוך השבע הפועל הוא **קרא** (שער **קר** ושער **דר** מתחלפים על ידי ד"ק באתב"ש), קשור עם הפרשה שלנו – מצוה "לחיות עם הזמן", אנחנו בפרשת ויקרא, לקרוא, והפועל הוא קריאת דרור שש פעמים מתוך שבע. כלומר, קוראים לכולם לצאת לחופש. יש פעם אחת שכתוב "עד שנת הדרור", עד שנת החמשים, בלי הפועל לקרוא.

בכל אופן, החלוקה הזו מאד חשובה בקבלה – אחד, שנים, שבע. פעם אחת "מירא דכיא", מרדכי היהודי, שמן המשחה על הראש, בחינת כתר, בחינת משיח, פעמיים צפור, ושבע פעמים שנת החמשים, דרור-חופש. בקבלה האחד הוא כתר, על הראש, השנים הם מוחין חכמה ובינה ("שיר כפול", השיר של זוג צפורים). כתוב בכתבי האריז"ל שיש שני צפורי דרור, בחינת המוחין חכמה ובינה. עוד פעם, יש פעמיים צפור דרור, הם חכמה ובינה. "מר דרור" היינו הכתר (גם השער **מר** והשער **דר** מתחלפים על ידי אי"ק בכ"ר גל"ש דמ"ת, האלף-בית של הכתר כנודע), פעמיים "צפור דרור", חכמה ובינה, ושבע פעמים שנת החמשים – שלמות של שבע פעמים שבע, שהשלמות, הסך הכל שהקב"ה משפיע מלמעלה היא שנת החמשים – כנגד שבע המדות. אם כן, החלוקה מאד משמעותית ויפה (בסדרה הרבועית המתחילה 1 = 7 2, 10, המספר הבא בסדרה הוא 16, היינו שלאחר **י** בא **הוה**, שלמות שם **הוי'** ב"ה הנכלל ב"עשר ספירות בלימה" כנ"ל).

“הדרך ישכן אור” – הדרך אל האור

כעת נאמר את שני הפסוקים בשלמותם:
 הפסוק הראשון הוא “אי זה הדרך ישכן אור
 וחשך אי זה מקמו”. ה’ שואל את איוב – אתה
 יודע איפה נמצא האור ואיפה נמצא החשך?
 “ישכן” כמו “ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”,
 ה’ שוכן במשכן שלו (שאנחנו עושים לו,
 לשמו).

לכאורה המושגים “דרך” ו“ישכן” אינם
 תואמים. “ישכן” הוא כמו בית – מצד אחד
 צפור דרוו עף, אבל כשהוא בוחר איזה מקום
 לדור בו הוא דר איפה שהוא רוצה. לעומת זאת,
 דרך היא תנועה, הולכים בדרך. לכאורה לא
 שוכנים בדרך – הולכים ומתקדמים בדרך. אבל
 כאן הוא מחבר את שני המושגים יחד, “אי זה
 הדרך ישכן אור”, שהאור שוכן באותו דרך.

אחר כך הוא ממשיך ואומר “וחשך”, ההיפך
 של האור הוא חשך, “אי זה מקמו”. מה רואים?
 על פי פשט לאור יש דרך. מי שרוצה אור בחיים
 – כולנו רוצים אור, אור הוא טוב, “וירא אלהים
 את האור כי טוב”, אור הוא תורה, “תורה אור”,
 אור הוא ישראל, יש פסוק “אור ישראל”, **אור**
 בגימטריא **אין סוף**, ה’ הוא גם אור, אור אין
 סוף – צריך דרך. מי שרוצה אור צריך למצוא
 את הדרך הנכונה (לא סתם דרך, לבחור לעצמו
 איזו דרך שהיא, אלא “הדרך” ב-ה הידיעה, יש
 רק דרך אחת שהיא “הדרך”, “דרך הוי”, אך
 היא גופא מתפצלת, כבעל חי שלו קרנים
 מפוצלות, לכל אחד ואחד לפי שרש נשמתו,
 שוב “הדרך” המיוחדת לו). אבל לחשך אין
 דרך, לחשך יש מקום אבל לא דרך. זה דבר אחד
 שלומדים מהפסוק הראשון, “אי זה הדרך ישכן
 אור וחשך אי זה מקמו” – לחשך יש מקום,
 אבל אור שוכן בדרך. שוב, יש פה נשיאת
 הפכים, האור שוכן בדרך (סוד **ויסעו...**
ויחננו = “יהי אור”). בכל התנ”ך רק כאן
 כתוב “אור וחשך” בגימטריא **ישראל** – יש
 אחד שאצלו “אור וחשך” משתמשים

איך דרכי ההשגחה, למה לפעמים רואים צדיק
 רוע לו, רשע וטוב לו. בגיל חמשים, שאז כתוב
 “בן חמשים לעצה” – בשביל לתת עצה טובה
 למישהו צריך להבין את צפונות הנפש, מה
 קורה עם בן אדם. אפשר להגיע – היום
 משתמשים במלה תובנה – לתובנה ותבונה
 והבנה עמוקה דווקא בשנה הזו, שנת החמשים.

דרור – דרך-אור

היות שתרגום “מר דרור” הוא “מירא דכיא”,
 ואת השם מרדכי שומעים דווקא במלים האלה,
 רואים שלמלה דרור מוסיפים את האות **כ** של
 “דכיא” – אז דרור הופך להיות **דרך** (כידוע
שמרדכי אותיות **דרכים** – “כל ה**דרכים**
 בחזקת סכנה” צירוף אותיות “כלת **מרדכי**
 [אסתר] חזקה בסכנה”, כמבואר אצלנו). השער,
 שתי האותיות העיקריות, של דרור הוא **דר**, כמו
 שחז”ל אומרים שדר חפשי, איפה שהוא רוצה,
 כשמוסיפים את ה-**כ** של **דכיא לדר** כבר נעשה
דרך. לכן יש נוטריקון שלוקחים את ה-**דר** של
 דרור ונעשה **דרך**, ומוסיפים **א** לפני ה-**ור**
 שנעשה **אור**. כלומר, **דרור** הוא קיצור של שתי
 מלים מאד חשובות בתורה, **דרך-אור**.

האם יש בתנ”ך מקום שהביטוי הזה מופיע
 בפירושו? בתוך חמשים השאלות שה’ שואל את
 איוב – שהן חמשים שערי בינה, שייך לשנת
 החמשים, כנ”ל – יש שני פסוקים מאד דומים
 שבכל אחד מהם כתוב הביטוי “הדרך... אור”.
 בפסוק הראשון כתוב “אי זה הדרך ישכן אור”
 ובפסוק השני “אי זה הדרך יִקְלַךְ אור”. אלו
 מהשאלות שה’ שואל את איוב, שיתחיל להבין
 את העומק של דרכי ה’ במציאות. מי שמבין
 קצת מה שה’ עושה כאן בעולם שלנו, כמובן גם
 יכול להיות “בן חמשים לעצה”, לתת עצה
 טובה למישהו, וגם לעצמו לתת עצה טובה איך
 להצליח – ה’ רוצה שנצליח בחיים. לשם כך
 צריך חמשים שערי בינה.

בתהלים שמתחיל "מזמור לאסף" – "הכל הולך אחר הפתיחה". הפרק הבא של "מזמור לאסף" הוא פרק עג, "מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב" – קשר מובהק בין מי שמתחיל לומר פרק נ למי שאומר פרק עג. כאשר ה-ג, פנימיות ועצמיות הבינה, שער הנון, חודרת ל-עג, בגימטריא **חכמה**, נעשה **ענג** – **ענג** שבת, **ענג** העולם הבא בעולם הזה) – שנה שהוא יאסוף הרבה דברים טובים, גם בגשמיות וגם ברוחניות – "אל אלהים הוי' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו", שנה שהוא יתפשט בכל כדור הארץ, מהמזרח הרחוק עד המערב. זה פסוק הכותרת של הפרק החדש של אלכסנדר שלנו.

בכל אופן, השמש עולה במזרח, והמזרח נקרא קדם (ר"ת **ק**ר **ד**ר **מ**ר, שלשת השרשים שמתחלפים, "לשון נופל על לשון", כנ"ל. **ק**ר **ד**ר **מ**ר = **אברהם אברהם אברהם** – "אברהם התחיל להאיר" כמו שנאמר "מי העיר [קרי: האיר] ממזרח [קדם]" כנ"ל), לכן כתוב במפרשים שכאשר השמש עולה בבקר השם של מה שאני רואה הוא "קדים" – "יפץ קדים עלי ארץ". "הקדים" – השמש שעולה ומפציעה אור, כמו קרנים מפוצלות, לכיוונים רבים – מופצים ומתפשטים על כל כדור הארץ. אם כן, הפסוק השני לא משווה בין האור והחשך אלא מדבר רק על האור. הפסוק הראשון השווה בין האור והחשך והפסוק השני רק מתאר את זריחת האור.

סיכום וברכות

בכל אופן, כל זה היה לכבוד יום ההולדת, שיום הולדת של שנת החמשים הוא דרור, נוטריקון דרך-אור, כפי שלומדים מהפסוק "מירא דכיא", הכתר של עשר פעמים דרור בתנ"ך.

נאחל אם כן לאלכסנדר **אהרן** שלנו (**אהרן**, אותיות **נראה** אור"; **אלכסנדר** = **סה**,

בערבוביא", זו מציאות לא טובה, אך יש אחד (**ישראל** – **לי ראש**) שקיימים אצלו שניהם, אך כל אחד בתחמומו הוא – "ויקרא [ה'ויקרא' הראשון בתורה, המקור של חומש 'ויקרא' והמקור של 'וקראתם דרור בארץ'] אלהים לאור יום [בחגיגת דרך, 'דרך יום', כנסיעת השמש ביום] ולחשך קרא לילה [בחגיגת מקום, ללא תנועת יום] ויהי ערב [מציאות ראשונה של ערבוביא] ויהי [מציאות שניה] בקר [הבדלה בין אור וחשך כאשר האור מבקר את החשך] יום אחד [המתקה להיות הכל אחד, בהתגלות האחד יחיד ומיוחד ב"ה]". כאשר לאור יש דרך ולחשך יש מקום אזי ניתן להפוך את החשך לאור ממש, "כפלים לתושיה" (כמו שהיה אצל איוב).

"הדרך יחלק אור" – חלוקת קרני האור

(והפרק החדש מיום ההולדת)

מה הפסוק השני? "אי זה הדרך יחלק אור". מה פירוש "יחלק אור"? כתוב שכאשר השמש זורחת בבקר יש קרני אור של השמש שמפציעים ומתחלקים-מתפצלים לכל עבר, זו החוויה של אור הבקר (המבקר את החשך מכל פנה וזוית כנ"ל). השמש עולה, מתחילים לראות את קרני האור עוד לפני שרואים את גוף כדור השמש, והתופעה-החוויה הזו היא התחלקות האור – הוא מתחיל להאיר בכיוונים שונים בזריחה – ועל זה כתוב "אי זה הדרך [שוב הדרך ב-ה הידיעה]? חלק אור יפץ קדים עלי ארץ". "יפץ" כמו "יפוצו מעינותיך חוצה", הפצה, עושים הפצה, צריך להפיץ את האור (גם השרש **פצל** מתחיל מהשער **פצ**, הפצה – על מפיצי אור תורה להתפצל ולהגיע לכל מקום שיש שם חשך...). כשהשמש עולה היא עולה במזרח, "ממזרח שמש עד מבואו".

קעת אלכסנדר מתחיל לומר פרק נ בתהלים, ממחר בבקר ("ויהי בקר"), והפסוק הראשון שם מתחיל "מזמור לאסף" (זה הפרק הראשון

שמהתעבות האורות נתהוו הכלים, מתוך האור עצמו נעשים הרבה כלים בגשמיות. יש דרך, צריך למצוא את הדרך ("חנך לנער על פי דרכו וגו'"), לכן ה' שואל אותנו "אי זה הדרך ישכן אור", "אי זה הדרך יחלק אור". זה הדרור של אלכסנדר אהרן שלנו וזה הדרור של כולנו.

לחיים לחיים, שנת הצלחה, שנה של בריאות טובה ושל נחת מהמשפחה, שכל הילדים יהיו שמחים, שכולם ילכו בדרך ה', בדרך של אור. כולנו כאן נזכה – כעת שנה חדשה, "החדש הזה לכם ראש חדשים", ניסן הוא שנה חדשה, נזכה לשנה של דרך-אור.

ימות שנת החמה, "שנת החמשים שנה": "וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ... יובל הוא שנת החמשים שנה". "שנת החמשים שנה" = חן פעמים הוי'. "יובל הוא שנת החמשים שנה" = 1568, הרבוע הכפול של כח = ז פעמים דרך = "בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתך" (כנודע) שתהיה לו שנת דרור, שיעוף בכל העולם, יעוף "ממזרח שמש עד מבאו", "מזמור לאסף", שיאסוף הרבה-הרבה אור, שיתקיים אצלו "וכסף תועפות [לשון 'כדרור לעוף'] לך" ושיושפע לו שפע רב בגו'ר מכח דבקותו בתורת הוי' שנאמר בה "עשר וכבוד אתי הון עתק וצדקה". גם בגשמיות יש אור, כתוב

רוצה לקבל "ואביטה"?

רשימת נקודות ההפצה

050761899	ירושלים - גבעת שאול	0546610722	כפר חב"ד
0506166086	קרית מלאכי	0507951105	ראשון לציון
0584829829	גבעת רונן	0523003085	יצהר
0547827702	גוש שילה	0508884177	גוש עציון
0528989683	קרית ארבע - חברון	0584006135	ירושלים - קטמונים
0507707161	צפת	0527580073	בני ברק

רוצה להקים נקודה במקום מגוריך? ☎ 0523003085

ניתן להקדיש את 'ואביטה' לזכות יקיריכם ולזכות בהפצת שיאורי

הרה במאלת אלתקים בשביל!

elimiz770@gmail.com